

FACULTAT
D'EDUCACIÓ, TRADUCCIÓ
I CIÈNCIES HUMANES

UVIC | UVIC-UCC

LA CONCEPCIÓ DELS I LES MESTRES D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA SOBRE LA INCLUSIÓ D'INFANTS AMB DISCAPACITAT VISUAL

Treball de Final de Grau en Educació Primària
Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat

Noelia San Quirico Muñoz

Curs 2020-2021

Tutora: Gemma Riera Romero

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

14/05/2021

Agraïments

Primerament, m'agradaria agrair a la persona que ha tutoritzat el treball, la Gemma Riera, per tal d'acompanyar-me en tot el procés d'aquesta investigació. Per la predisposició i constància durant aquest i el suport donat en tot moment. També a la resta de mestres de la UVic - UCC que m'han format durant el Grau i han contribuït a ampliar el meu aprenentatge.

També vull donar les gràcies als i les mestres que han participat en aquesta recerca, ja que s'han implicat des del primer moment i, tot i no poder fer les observacions a les aules, han fet aportacions que han permet nodrir la recerca i extreure uns resultats molt valuosos. Per últim, però no menys important, agraeixo a la meva família i amistats estar sempre al meu costat i recolzar-me en tot moment.

Resum:

La investigació analitza quina és la concepció dels i les mestres d'Educació Primària en relació amb el grau d'inclusió d'infants amb discapacitat visual a les aules, en escoles d'Educació Infantil i Primària de la zona del Berguedà i el Bages. Les dades s'han recollit a partir d'una enquesta que dinou mestres de totes les especialitats han contestat de manera anònima. Aquesta s'ha elaborat seguint l'*Índex per a la Inclusió* de Booth i Ainscow (2006), fent referència a la presència, participació i progrés de l'alumnat. Els resultats s'han extret a partir d'una aproximació qualitativa i mostren que els i les mestres creuen que hi ha algunes barreres per a l'aprenentatge que cal tenir presents, sobretot derivades de la falta de formació, materials i recursos, però que podrien donar una resposta adequada.

Paraules clau: barreres, aprenentatge, discapacitat visual, Educació Primària, inclusió.

Abstract:

This investigation analyses the conception about Elementary Education teachers in relation to the inclusion of children with visual disability inside the class, in Childhood and Elementary schools situated in Bages and Berguedà. The data has been gathered in a survey that nineteen teachers have answered anonymously. This has been done using the *Index for Inclusion*, written by Booth and Ainscow (2006), regarding the presence, the participation and the progress of the children. The results are based in a qualitative approach and show that teachers believe there are obstacles in learning that must be considered, especially related with the lack of education, materials and resources, but they think that they could give an appropriate response.

Keywords: obstacles, learning, visual disability, Elementary Education, inclusion.

ÍNDIX

1. Introducció	3
2. Pregunta i objectius	5
2.1. Pregunta.....	5
2.2. Objectius	5
3. Estructuració del treball i aspectes ètics de la recerca	5
4. Marc teòric.....	6
4.1. Diversitat	6
4.2. L'atenció a la diversitat de tots i totes les alumnes des d'un enfocament educatiu inclusiu.....	10
4.3. Resposta educativa davant l'alumnat que es troba amb barreres per a la participació i l'aprenentatge degut a condicions de diversitat funcional	15
4.3.1. Què s'entén per discapacitat visual?	15
4.3.2. Graus i tipus	16
4.3.3. Implicacions.....	17
4.3.4. Ajuts i suports per a l'eliminació de barreres per a la participació i l'aprenentatge.....	18
4.3.5. La intervenció multidisciplinària en l'alumnat amb diversitat funcional derivades de la discapacitat visual.....	20
5. Metodologia en la qual se centra la recerca.....	22
5.1. Mètode i paradigma	22
5.2. Disseny de la investigació.....	22
5.3. Context d'estudi.....	22
5.4. Instrument	23
5.5. Anàlisi de dades	24
6. Resultats obtinguts en la recerca.....	46
7. Conclusions i discussió.....	51
8. Referències bibliogràfiques.....	54
9. Webgrafia	54
10. Annexos.....	I

1. Introducció

Els infants amb discapacitat visual a l'aula és un tema força oblidat i que no se sol contemplar en la formació, igual que moltes altres necessitats específiques de suport educatiu. D'aquesta en concret, cal destacar que hi ha molts factors que influeixen en la seva escolarització i, actualment que s'aposta per la inclusió, és imprescindible conèixer-los tots i poder veure i detectar les possibles barreres que poden tenir en l'aprenentatge, garantint la seva participació, presència i progrés. D'aquesta manera, la investigació pretén fer un avenç en l'anàlisi de la situació i la conscienciació dels i les mestres amb relació a aquesta. Tot això es fa des de la mirada adquirida durant el Grau d'Educació Primària amb la menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat.

Així doncs, es basa en la concepció dels i les mestres sobre els infants amb discapacitat visual per tal d'analitzar si les escoles estan preparades per tal d'acollir-los des de la inclusió, garantint la seva presència, participació i progrés. D'aquesta manera, s'analitzen les possibles barreres que es podrien trobar els i les mestres a l'hora de tenir infants amb discapacitat visual a l'aula, quins coneixements tenen sobre aquests i les seves necessitats o com actuarien l'aula. Aquesta motivació ve donada perquè s'ha vist que falten recursos i experiències en aquest àmbit per a la formació com a futura mestra. A més, també cal fer una conscienciació sobre la manca d'informació i la necessitat de formació per als mestres que es poden trobar amb aquesta realitat i aquesta investigació pot ser un punt de partida.

El procés seguit en aquesta investigació parteix de la recerca del marc teòric on es conceptualitzen la diversitat, l'atenció a aquesta des de la inclusió i la resposta educativa davant l'alumnat amb barreres per a la participació i l'aprenentatge derivades de condicions de diversitat funcional, més específicament, de discapacitat visual. Dins d'aquest apartat es presenten què és, els graus i tipus que hi ha, quines implicacions té a l'aula, els ajuts i suports que es poden utilitzar a l'hora d'eliminar les barreres existents i la intervenció multidisciplinària.

Partint d'aquesta conceptualització, en el segon bloc del treball es presenta l'estudi empíric sobre la concepció dels i les mestres sobre els infants amb discapacitat visual a les aules a partir d'una enquesta que permet recollir les dades sobre les opinions que en tenen al respecte amb relació a la presència, participació i progrés. Aquestes dades s'analitzen de manera qualitativa i s'extreuen uns resultats que permeten entendre quina és aquesta concepció i els punts de convergència que hi ha entre els i les mestres que han participat en la investigació.

Pel que fa a l'estudi doncs, participen mestres d'Educació Primària (homes i dones) de diferents escoles que inclouen l'Educació Infantil i Primària a la zona Berguedà-Bages. Els i les mestres són de diferents especialitats, per tant, hi ha mestres que han fet la menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o el Grau d'Educació Especial i d'altres que no. Són d'edats compreses entre 22 i més de 51 anys i s'inclouen mestres que tenen o han tingut infants amb discapacitat visual a les aules. L'enquesta es realitza a partir de *l'Índex per a la Inclusió* (Booth i Ainscow, 2006), el *Disseny Universal de l'Aprenentatge* i les orientacions de l'equip del CEFIRE d'educació inclusiva (2020).

Concretament, es compta amb la participació de 19 mestres que van contestar l'enquesta de manera anònima, per tal de preservar al màxim l'anonimat dels resultats. Les respostes a aquesta s'analitzen a partir d'una categorització, buscant els punts comuns entre aquestes. Això permet obtenir una freqüència i un percentatge sobre quantes persones de la mostra s'inclouen en cada categoria, aspecte que s'utilitza per a poder extreure resultats i fer una discussió d'aquests buscant relacions amb el marc teòric presentat. Posteriorment, es presenten les conclusions i limitacions de la recerca, la bibliografia utilitzada i els annexos.

2. Pregunta i objectius

A continuació es mostra la pregunta de recerca i els objectius que en deriven, a partir dels quals es basarà tota la recerca posterior, tant de contingut teòric com pràctic, basat en l'enquesta a mestres d'Educació Primària.

2.1. Pregunta

La pregunta de la qual parteix la investigació és: Quina és la concepció dels i les mestres d'Educació Primària sobre el grau d'inclusió d'infants amb discapacitat visual?

2.2. Objectius

A continuació s'exposen els objectius que es desprenen de la pregunta de recerca:

- 1) Conèixer la concepció dels i les mestres sobre els infants amb discapacitat visual a les aules.
- 2) Identificar les estratègies utilitzades a l'aula amb infants que tenen discapacitat visual.
- 3) Analitzar si els centres estan preparats per a acollir infants amb discapacitat visual de manera inclusiva, tenint presents possibles barreres d'aprenentatge.

3. Estructuració del treball i aspectes ètics de la recerca

El treball està estructurat en dos grans blocs, en el primer hi ha els aspectes teòrics de la recerca, com ara el concepte de diversitat, l'atenció a aquesta des d'un enfocament educatiu inclusiu i la resposta educativa davant l'alumnat amb barreres per a la participació i l'aprenentatge a causa de condicions de diversitat funcional, concretament de discapacitat visual. En aquest últim apartat es desenvolupa què és, quins graus i tipus hi ha, les implicacions a l'aula, els ajuts i suports per a l'eliminació de barreres i la intervenció multidisciplinària. D'altra banda, el segon bloc representa l'estudi empíric de la recerca, concretament sobre la concepció dels i les mestres d'Educació Primària d'escoles de la zona Berguedà i Bages. Aquestes dades s'extreuen a partir d'una enquesta a mestres de totes les especialitats.

Pel que fa als aspectes ètics, en tot moment se segueix un acord de confidencialitat de les dades, ja que l'enquesta és anònima. També es tenen en compte els aspectes de gènere al llarg de tota la investigació, tant en la part teòrica com en la part empírica, intentant tenir una mostra el màxim d'heterogènia possible per tal de poder conèixer les realitats de les escoles.

4. Marc teòric

A continuació, s'exposen tres apartats, els quals es vinculen amb els objectius de recerca (analitzar si les escoles estan preparades per a atendre els infants amb discapacitat visual de manera inclusiva a partir de la percepció dels i les mestres). En el primer es fa referència al concepte de diversitat i quina atenció s'ha donat a aquesta al llarg dels anys. En el segon es fa èmfasi a l'educació inclusiva, la mirada que cal adoptar des de l'escola per tal de garantir la participació, presència i progrés de tot l'alumnat. El tercer apartat se centra en la discapacitat visual i la resposta educativa de l'alumnat, concretament, el concepte, els graus i tipus que hi ha, les implicacions per a la persona, els adults que hi intervenen, i les possibles ajudes que es poden utilitzar.

4.1. Diversitat

En primer lloc, cal definir què és la diversitat. Així doncs, segons Blanco (2017):

La diversitat és una realitat complexa que no es redueix a certs grups de la societat. A més de les diferències entre grups (nivell socioeconòmic, cultures, gènere, etc.), existeixen diferències individuals dins de cada grup (capacitats, interessos, motivacions, concepcions del món) i a l'interior de cada individu (les persones van adquirint múltiples identitats al llarg de la vida per la vivència de noves experiències) (p. 91).

A partir d'aquesta cita, és important que des de l'escola es contempli que tots els i les alumnes són diferents ja que la societat és heterogènia i les interaccions que es produeixen són diverses. Seguint a López (2016), "podem sostenir que som diversos perquè som desiguals, de la mateixa manera que podem afirmar que som diversos perquè som diferents" (p. 39). D'aquesta manera, cal diferenciar entre desigualtat (quelcom que es pot quantificar perquè algú té més que algú altre com els ingressos o l'educació) i diversitat (diferències no quantificables, sinó qualitatives com la nacionalitat, el gènere o l'ètnia). Així doncs, moltes vegades aquestes diferències poden comportar desigualtats quan les persones no estan en igualtat de condicions per motius socials, econòmics o culturals. En aquest sentit, aquestes diferències s'utilitzen per segregar, discriminar o seleccionar (Blanco, 2017; López, 2016).

Tenint això present, cal destacar que la diversitat d'identitats, necessitats i capacitats de cada persona enriqueix a tothom i, sobretot, cal contemplar-ho en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Per aquest motiu, és important fer referència al concepte d'equitat, basat en "el respecte dels drets de totes les persones, el respecte de les diferències individuals i col·lectives amb l'objectiu de garantir el benestar de totes les persones i la reducció de les desigualtats" (López-Vélez, 2018, p. 15). Així doncs, cal fer pràctiques educatives que responguin a les necessitats, tenint present l'accés, una oferta àmplia, els resultats d'aprenentatge i les oportunitats de futur.

En aquest sentit, per tal d'aconseguir que infants diferents aprenguin, l'equitat és essencial, buscant un equilibri entre l'atenció a la diversitat i la cohesió social, a més d'unes orientacions i uns principis comuns que permetin garantir la igualtat d'oportunitats i l'atenció diversificada. Així doncs, un currículum obert i flexible permetrà fer aquesta atenció a les necessitats de cada infant i promoure un aprenentatge en grups heterogenis, tenint presents les capacitats dels infants, les intel·ligències múltiples, garantir els drets humans, tenir un enfocament intercultural i fer ensenyaments que tinguin presents els interessos, estils i ritmes d'aprenentatge, així com diferents metodologies per a adquirir coneixement (Blanco, 2017).

Però la resposta que s'ha donat a tot l'alumnat en general, ha estat diferent al llarg dels anys. Primerament, a l'època de l'edat mitjana era inexistent ja que es considerava que tothom era igual i, qui defugia dels models establerts per la societat, no era "normal". Fins i tot qui patia algun tipus de trastorn era considerat com a perillós i calia protegir a la societat. És per això que es van crear centres i institucions segregadores per a excloure a aquestes persones de la societat. Les primeres referències d'experiències educatives, encara que amb un marcat caràcter assistencial, apareixen en el camp de les deficiències sensorials i les podem localitzar en el segle XVI a través dels treballs que va dur a terme a Espanya, en un monestir de Burgos, el frare benedictí Ponce de León (1510-1584). Les seves experiències educatives se centren a ensenyar a parlar i a escriure a les persones sordes, mitjançant els signes de l'alfabet dactilològic i el llenguatge oral (Lledó, 2009).

Durant les dècades dels anys 40, 50 i 60, amb la institucionalització generalitzada de l'educació, segueix aplicant-se el plantejament clínic i el de marginació mitjançant l'etiquetatge de l'alumnat. En aquests anys també es refermen la pedagogia diferencial i la pedagogia terapèutica com disciplines que s'han d'encarregar de resoldre i de rehabilitar els conflictes que presenta l'alumnat a l'escola, cosa que motiva l'aparició dels primers centres especials (centres per a sords, cecs, per a persones amb síndrome de Down, autistes...): són centres que segueixen un sistema educatiu separat del sistema educatiu ordinari (Lledó, 2009).

Posteriorment, a la dècada dels 90 es va començar a potenciar una reforma educativa amb la Llei Orgànica General del Sistema Educatiu (LOGSE), que contemplava l'atenció educativa a la diversitat en tots els àmbits. D'aquesta manera, es veu la diversitat com a positiva i valuosa, que aporta beneficis a la persona i a la societat i el millor model que està preparat per a donar una resposta educativa a aquestes diferències individuals és la inclusió (vegeu apartat 4.2 del marc teòric del treball).

En aquest context, la resposta a la diversitat és un desafiament per l'escola perquè "exigeix canvis profunds en les concepcions, actituds, el currículum, les pràctiques pedagògiques, la formació dels docents, els sistemes d'avaluació i l'organització i cultura de les escoles" (Blanco, 2017, p. 95). Tenint això present, l'atenció a la diversitat és "el conjunt d'actuacions educatives dirigides a donar resposta a les diferents capacitats, ritmes i estils d'aprenentatge, motivacions i interessos, situacions socials, culturals, lingüístiques i de salut de l'alumnat" (Cornejo, 2017, p. 78). D'aquesta manera, la diversitat és el conjunt de les diferències individuals, i parlar de diferències individuals suposa fer referència a les característiques individuals, però també característiques contextuals.

Així doncs, tenint en compte l'evolució exposada anteriorment sobre l'atenció a la diversitat al llarg dels anys, Coll i Miras (2001, citat per Bautista, Castejón i Espasa, 2012) recullen tres concepcions al respecte: l'estàtica, l'ambientalista i la interaccionista. La primera considera que les diferències són pròpies de cada persona, és a dir, cadascú té unes característiques concretes, aquestes perduren en el temps i, per tant, caldrà atenció del professorat. L'ambientalista fa referència a les característiques del context de cadascú, és a dir, no és un fet que sigui propi de cada persona, sinó que l'ambient i les circumstàncies l'afecten i, per tant, determinen com és. Aquest fet determina les conductes i les característiques de cada persona, però no afecta a tothom de la mateixa manera. Per últim, la interaccionista té present les dues anteriors, és a dir, allò propi de cadascú i la influència de l'entorn. D'aquesta manera, ambdós factors són els que determinen les diferències individuals ja que estan estretament relacionats, és a dir, un individu té unes característiques pròpies des del naixement, però alhora es construeix en la seva relació amb l'entorn perquè es reben uns estímuls que permeten que cada persona sigui d'una manera determinada, per tant, es produeix una interacció entre els dos factors (Oliver, 1998).

Així doncs, aquesta atenció a la diversitat no es pot entendre sense fer referència a les diferències individuals que es defineixen segons el tipus (formar part d'un tipus o un altre de persones), els trets (les característiques específiques de cada persona), les destreses (les habilitats que té cadascú) i les execucions en tests psicomètrics. En aquest sentit, cal contemplar les concepcions que hi ha envers aquestes perquè hi ha factors diversos que intervenen en la manera de ser de cada persona. Tenint això present, cal entendre la persona com una globalitat ja que cadascú té unes característiques pròpies que són innates, però també hi ha factors de l'entorn que permeten entendre la manera de ser de cadascú.

Més particularment, aquestes concepcions han donat lloc a diferents models educatius. Un primer model selectiu, estereotipat, on l'alumnat únicament és el que repercuteix en el seu propi procés d'ensenyament i aprenentatge. Així doncs, segons aquest model, l'escola, la família, l'entorn, els interessos i les motivacions de l'alumnat no incidien en el seu desenvolupament i aprenentatge. Això donava lloc a què es classifiquessin els alumnes entre "normals" i "diferents" i a l'escola es concretava aquesta diferència en classes diferents segons el coeficient individual. A l'hora d'atendre a aquest tipus d'alumnat s'utilitzaven estratègies com la repetició de curs, l'atenció individualitzada o la separació d'aquests del grup normal per tal de posar-los en grups específics. Més endavant l'aparició d'un model integrador/comprensiu, acceptava la diversitat de tot l'alumnat, per tant, tothom ha de desenvolupar les seves possibilitats i capacitats, rebre ajudes quan les necessiti i aprendre les competències bàsiques. Així doncs, es poden utilitzar diferents estratègies en funció del context, però cal fomentar l'heterogeneïtat, per sobre de l'homogeneïtat (Besalú, s.d.).

En aquest segon model doncs, es té present que "tots els éssers humans tenim una sèrie de característiques que ens fan semblants i altres que ens diferencien, fent que cada persona sigui única i singular" (Blanco, 2017, p. 91). D'aquesta manera, cada infant té unes característiques pròpies que faran que el seu procés d'aprenentatge sigui únic i irrepetible. Però en aquest model encara es parla d'aules d'educació especial i escoles d'educació especial ja que no hi ha els recursos suficients per atendre tota aquesta diversitat dins l'aula. En aquest sentit, l'atenció a la diversitat ha de fer referència a tots els infants i no només a aquells/es que tenen necessitats educatives especials (discapacitat intel·lectual, motriu, visual, auditiva, trastorn de l'espectre autista, mental, greu de conducta, malalties degeneratives greus i minoritàries), situacions de desavantatge educatiu (incorporació tardana o situacions socioeconòmiques especialment desfavorides), trastorns d'aprenentatge o de comunicació, i altes capacitats (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015).

Cal tenir present, doncs, que aquesta atenció l'han de rebre tots els infants de l'aula perquè cadascú té unes característiques pròpies i pot ser que la necessitin en diferents moments del seu procés d'aprenentatge (Blanco, 2017). Més endavant, amb l'aparició d'un model inclusiu, se centraran tots els esforços en l'atenció a la diversitat de tot l'alumnat dins l'aula amb els recursos necessaris per aconseguir-ho, tant materials com personals, donant lloc a la desaparició d'aules i centres d'educació especial, ja que aquest model garanteix l'equitat entre tot l'alumnat, aspectes que s'aprofundiran en el següent apartat.

4.2. L'atenció a la diversitat de tots i totes les alumnes des d'un enfocament educatiu inclusiu

Per tal d'entendre què és la inclusió, cal fer esment a les diferents normatives educatives i les concepcions que hi ha hagut. Així doncs, des de l'any 2006 l'Assemblea General de les Nacions Unides en la *Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat*, va defensar l'educació inclusiva basant-se en la igualtat d'oportunitats. En aquest context, Booth i Ainscow (2006) creen *l'Índex per a la inclusió*, una guia per a avaluar i millorar l'educació inclusiva a partir de: crear cultures inclusives, generar polítiques inclusives i desenvolupar pràctiques inclusives, és a dir, van des de la globalitat fins a concretar allò que passa a les aules.

La primera dimensió té a veure amb la comunitat, la qual ha de ser "segura, acollidora, col·laboradora i estimulador, en la qual tothom se senti valorat i que constitueixi el fonament per aconseguir els nivells més alts d'èxit per a tots els estudiants" (p. 11). La segona dimensió és l'organització del centre educatiu, en la qual s'ha de vetllar per la participació de tothom. Per últim, la tercera dimensió fa referència a les pràctiques que es donen dins l'aula, tenint present la diversitat de l'alumnat i utilitzant recursos materials i de la comunitat per tal de fomentar la seva participació. Per tal d'avaluar-ho, hi ha uns indicadors que permeten reconèixer la situació del centre i valorar quina intervenció cal realitzar per tal de vetllar per la inclusió (Booth i Ainscow, 2006).

L'any 2007, *l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic* (OCDE) aposta per una equitat en l'educació per tal que les circumstàncies individuals i socials no suposin un obstacle per a l'èxit educatiu. Per aquest motiu, exposen un decàleg que té present el disseny (controlar la selecció d'escola, oferir segones oportunitats i alternatives a l'etapa de Secundària per tal d'evitar l'abandonament), les pràctiques (reduir el nombre d'infants que repeteixen, establir un vincle entre família i escola, i respondre a la diversitat), i la provisió de recursos (proporcionar una educació sòlida, recursos dirigits als infants amb més necessitats i fixar objectius per assolir l'equitat).

A partir d'aquí comencen a sorgir lleis com la *Llei 12/2009*, que aposta per una educació que atengui les diversitats i necessitats educatives a partir d'una inclusió de l'alumnat. L'objectiu és promoure l'aprenentatge i el respecte dels diferents ritmes, amb una organització flexible, la supressió de barreres de l'aprenentatge i les mesures necessàries per aconseguir-ho. A més, *l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura* (2009) va crear unes directrius sobre polítiques d'inclusió conclouent que un sistema educatiu inclusiu proporciona una millor educació, menys actituds discriminatòries, una educació per a tothom i una millora de la qualitat.

Posteriorment, l'any 2015 es va publicar el document *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú*. Aquest document analitza com ha de ser l'atenció educativa de tot l'alumnat des d'una perspectiva transversal (currículum per a tots i totes i projecte de centre amb estratègies de participació i aprenentatge) i longitudinal (de tot el recorregut i amb coherència entre etapes). En aquest sentit, es regeix pels principis de reconèixer la diversitat com un fet universal, el sistema inclusiu com a mirada per donar resposta a la diversitat d'alumnat, la personalització d'aprenentatges, l'equitat i igualtat d'oportunitats, la participació i corresponsabilitat juntament amb el diàleg, la comunicació i el respecte; i la formació del professorat. I l'enfocament que es dona és el proposat per Booth i Ainscow, partint de les cultures escolars, per tractar les polítiques escolars i, finalment, les pràctiques (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015).

A més, un dels models que es proposen per orientar projectes educatius per a tots i totes és el *Disseny Universal de l'Aprenentatge* (DUA):

És el model en el qual es conceben o projecten des de l'origen —sempre que això sigui possible— entorns, processos, béns, productes, serveis, objectes, instruments, programes, dispositius o eines, de tal manera que puguin ser utilitzats per totes les persones, en la major extensió possible, sense necessitat d'adaptació ni de disseny especialitzat (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015, p. 16).

D'aquesta manera, és un model que proporciona flexibilitat a l'hora de presentar la informació, demostrar els coneixements i el compromís que tenen els infants amb el propi aprenentatge, tenint present la reducció de barreres d'ensenyament, la proposta de possibles adaptacions i suports, i unes expectatives d'èxit envers l'alumnat. En aquest sentit, es tenen presents els components curriculars que fan referència als objectius (coneixements, conceptes i habilitats), els mètodes (enfocaments de l'aprenentatge), els materials (mitjans per representar els continguts, així com les eines i suports necessaris, que han de ser variats i flexibles) i l'avaluació (procés pel qual es recull la informació per guiar l'ensenyament) (Dalmau, Sala i Llinares, 2015).

La necessitat de crear aquest model sorgeix de la preocupació per la "discapacitat" dels currículums, ja que moltes vegades no tenen present la diversitat que hi ha a les aules, oblidant sobretot els que estan en els extrems (superdotació o necessitats educatives especials). També en la manera de transmetre els continguts, ja que no es tenen presents la diversitat d'estratègies existents, però també en les metodologies d'ensenyament, les quals són limitades i no proporcionen una varietat que pot ser útil en diferents contextos i amb diferents infants, és a dir, no es tenen presents les diferents habilitats dels infants (Dalmau, Sala i Llinares, 2015).

A partir d'aquest marc, es presenten els principis d'aquest model, els quals són proporcionar múltiples maneres de representació (el què de l'aprenentatge), ja que els infants perceben i comprenen la informació de manera diferent, és a dir, no hi ha un mitjà de representació que vagi bé a tots els nens i nenes perquè cadascú té unes característiques pròpies. El segon fa referència a proporcionar múltiples maneres per a l'acció i l'expressió (el com de l'aprenentatge), ja que cadascú expressa i adquireix l'aprenentatge de manera diferenciada. Per últim, proporcionar múltiples maneres de comprometre's (el per què de l'aprenentatge), tenint present la importància de les emocions i la motivació dels infants (Dalmau, Sala i Llinares, 2015).

Seguint aquests principis, es proposen unes pautes que són estratègies que poden ajudar a suprimir les barreres dels currículums, tenint present la flexibilitat per donar oportunitats d'aprenentatge a tothom. Aquestes es poden utilitzar a l'hora d'avaluar i planificar els components curriculars per tal que l'aprenentatge sigui accessible per a tots i totes. A més, també es proposen uns punts de verificació que especifiquen encara més els principis i les pautes, de manera que es dona més detall de com es podria fer o analitzar (vegeu figura 1) (Dalmau, Sala i Llinares, 2015).

Figura 1. Taula-recull del model DUA. CAST (2011).

A banda d'aquest model, en el document *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú* s'inclouen les mesures i suports existents que es poden donar als infants. Així doncs, les mesures fan referència a aquelles accions i actuacions "organitzades pels centres destinades a reduir les barreres de l'entorn educatiu que poden obstaculitzar el progrés de tots els alumnes, a prevenir les dificultats d'aprenentatge i a assegurar un millor ajustament entre les capacitats dels alumnes i el context d'aquest aprenentatge" (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015, p. 18). Mentre que els suports són "els recursos, personals, materials i tecnològics i els ajuts contextuals i comunitaris que els centres utilitzen per aconseguir que les mesures planificades siguin efectives i funcionals" (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015, p. 18).

Així doncs, aquestes mesures i suports són els universals, les quals s'adrecen a tot l'alumnat i fan referència a aspectes generals de l'atenció a la diversitat com ara: l'estructura flexible, el treball cooperatiu, l'ensenyament multinivell o la docència compartida. Després, hi ha les mesures i suports addicionals, que van dirigits, de manera preventiva, flexible i temporal, a alguns alumnes i serien les aules d'acollida, el suport escolar personalitzat, l'atenció domiciliària, entre d'altres. Per últim, es recullen les mesures i suports intensius, que són específics per a l'alumnat amb necessitats educatives especials (discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, a trastorns de l'espectre autista, a trastorns mentals, a trastorns greus de conducta, a malalties degeneratives greus o a malalties minoritàries). Aquestes serien les unitats d'audició i llenguatge, els centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR), els centres d'educació especial (CEE), entre d'altres (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015).

Posteriorment, el Departament d'Ensenyament va elaborar el *Decret 150/2017* referent a l'atenció educativa de l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Aquest es basa en la UNESCO, l'OCDE i la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, partint de la premissa de garantir l'accés, el progrés, la participació i l'èxit de tot l'alumnat. Per a aconseguir-ho, s'han de garantir els recursos personals (mestres d'educació inclusiva, d'audició i llenguatge, de suport, vetlladors/es, etc.), la coordinació i el treball en xarxa de serveis educatius i socio-sanitaris, les mesures i suports, i una Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD) a l'escola. Així doncs, en aquest document es recullen les diferents mesures anteriorment esmentades, qui les ha d'aplicar, a qui van dirigides, en què consisteixen i en quins documents de centre s'han de concretar. També es fa incidència als Plans Individualitzats i els serveis i recursos educatius dels quals es poden disposar.

Tenint aquest marc normatiu present, la inclusió fa referència a “la presència, la participació i l'èxit de tot l'alumnat” (Duran, Giné i Marchesi, 2010, p. 4). Més concretament, Echeita (2017) expressa que cal:

Articular amb equitat per a tot l'alumnat les tres dimensions: accedir o estar present en els espais comuns/ordinaris on tots/es s'han d'educar; participar, conviure i tenir un benestar d'acord amb la dignitat de tot ésser humà i, finalment, aprendre i progressar en l'adquisició de les competències bàsiques necessàries per a aconseguir una vida adulta de qualitat, sense deixar a ningú enrere per motius personals o socials, individuals o grupals (p. 19).

En aquest sentit, “s’ha de veure com un procés sense fi que cerca maneres més eficaces de respondre a la diversitat. És aprendre com viure amb la diferència i com aprendre de la diferència” (Ainscow, 2005, p. 9). D'aquesta manera, la diversitat és essencial perquè cada persona és única i cal donar respostes adequades a les característiques individuals per tal que tothom pugui adquirir aprenentatges valuosos. Així doncs, és una aposta per l'equitat educativa que es regeix pels principis de Stainback i Stainback (1992, citat per Silvestre, 2000, p. 93-94), els quals són: una aula preparada per a acollir la diversitat, un currículum obert, que es promoguin pràctiques educatives cooperatives, que hi hagi col·laboració i suport als tutors/es; i la implicació familiar.

Així doncs, el principal desafiament de l'escola és reconèixer les barreres que limiten la presència, participació i aprenentatge dels infants per tal de transformar-les en facilitadors d'una acció educativa que aculli la diversitat d'alumnat i respongui de manera equitativa a les seves necessitats. Però per tal d'aconseguir-ho, cal crear unes condicions de finançament, infraestructures (accessibles), revisió del currículum, ordenar l'ensenyament fent èmfasi a la transició entre etapes, etc. (Echeita, 2017). Així doncs, la inclusió implica un canvi en les expectatives d'aprenentatge de l'alumnat, reconeixent les possibilitats que tenen d'aprendre els uns dels altres i un treball en xarxa de professionals que ajudi a donar una resposta adequada a les necessitats dels infants (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015).

En aquest context, la inclusió d'infants que es troben amb barreres en el procés d'ensenyament-aprenentatge fa referència a “les necessitats intel·lectuals, socials i emocionals mitjançant una interacció regular amb un grup divers d'estudiants i és una de les millors maneres per a combatre estereotips i promoure consciència sobre les capacitats de les persones amb deficiència” (Crosso, 2010, p. 81). D'aquesta manera, cal contemplar la diversitat a les aules com un fet positiu, però cal assegurar unes cultures, polítiques i pràctiques inclusives per tal que tot l'alumnat tingui èxit.

Per acabar i tenint en compte l'objectiu de la recerca, donat que actualment es pretén apostar per la inclusió és important parlar en el proper apartat dels infants amb discapacitat visual, ja que tenen aquestes necessitats i estan dins les aules inclusives, per tant, cal analitzar quin és el paper dels infants, mestres i professionals als centres, i quines estratègies s'utilitzen per a promoure pràctiques inclusives.

4.3. Resposta educativa davant l'alumnat que es troba amb barreres per a la participació i l'aprenentatge degut a condicions de diversitat funcional

4.3.1. Què s'entén per discapacitat visual?

La població amb discapacitat visual és una població diversa, no tan sols per la gran heterogeneïtat en què es manifesta, sinó per les característiques particulars de cada persona que la fa individual i diferent de les altres. D'aquesta manera, les característiques comunes tenen una projecció particular en cada alumne, mediatitzades per les seves peculiaritats individuals, familiars i socials. Així doncs, cal analitzar cada cas des de la individualitat per tal de donar una resposta adequada a les necessitats que té cadascú. Tot i això, en aquest apartat es fa referència a algunes característiques que comparteixen les persones amb discapacitat visual i possibles ajudes que es poden utilitzar a l'hora de donar una resposta educativa adequada.

Primerament, cal destacar que alguns autors afirmen que el 80% de la informació de la vida quotidiana es percep per la visió, per tant, la majoria d'habilitats, coneixements adquirits i activitats que es fan, es basen en informació que es rep de manera visual. En aquest sentit, quan es mira un espai, es rep informació a través de la visió i aquesta fa una síntesi, per tant, és essencial en la vida quotidiana (Grupo Social ONCE, 2020; Boix et al., 2012). Així doncs, "la visió és la capacitat de percebre llum i d'interpretar-la" (Boix et al., 2012). Per tant, parlar de visió és més que parlar només de l'ull, cal parlar de sistema visual, format pels ulls, les vies òptiques (nervis) i el cervell.

Això és important perquè una alteració en algun d'aquests nivells provoca una discapacitat visual que pot ser més o menys greu. Cal destacar que baixa visió, deficiència visual i discapacitat visual són equivalents, però la deficiència fa referència a l'òrgan afectat i la discapacitat, a la funcionalitat (Andrade, 2011). Així doncs, aquesta última es defineix com "un trastorn que comporta una disminució important de la visió i que, a causa del tipus de patologia que la provoca, no és susceptible de ser compensada amb correcció òptica" (Boix et al., 2012). D'aquesta manera, les persones amb discapacitat visual, amb una correcció, poden arribar a veure o distingir objectes a poca distància, és a dir, conserven resta de visió que poden utilitzar (Motos, 2011).

4.3.2. Graus i tipus

A l'hora d'avaluar la visió d'una persona cal tenir present el grau de visió, el moment d'aparició de la deficiència visual i l'evolució. D'aquesta manera, *el grau de visió* fa referència a l'agudesa visual i el camp visual. La primera s'entén com "l'habilitat per a identificar clarament detalls fins en objectes aïllats o símbols a una distància determinada" (Andrade, 2011, p. 4). Així doncs, la normal seria 6/6 on el numerador és la distància en metres en la qual una persona pot discriminar un detall i el denominador a la qual ho fa un ull amb visió normal. El camp visual és l'àrea que es percep per davant de cada ull, la qual en condicions normals, suposa un angle de 150° en la línia horitzontal (90° en la temporal i 60° en la nasal) i 120° en la línia vertical (50° amunt i 70° avall). A nivell pràctic, els problemes d'agudesa visual afecten tasques estàtiques com la lectura o el reconeixement d'objectes petits. En canvi, els problemes de camp visual influeixen en la mobilitat i el reconeixement d'objectes grans. D'aquesta manera, pot ser que el camp visual sigui més petit (visió en tub), que tinguin dificultats en la visió central (objectes situats davant), en la perifèrica (objectes situats a un costat, damunt, o davant dels ulls); o que tinguin zones cegues (Andrade, 2011).

Dins d'aquest context, sorgeix la discapacitat visual, la qual engloba la disminució total de la vista (ceguesa) i la parcial (baixa visió). Així doncs, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) es considera que una persona té *ceguesa total* quan entre els dos ulls i amb aparells òptics no aconsegueix una agudesa visual 1/10 a l'escala de Wecker (com l'OMS ho avalua). Això implica que no vegin res, que tinguin una lleugera percepció de llum o distingeixin la llum de la foscor, però no la forma dels objectes. Tot i que, en cas que reconeixin el volum d'un objecte seria *ceguesa parcial* (Boix et al., 2012; Grupo Social ONCE, 2020; González, García i Ramírez, 2013; Motos, 2011).

D'altra banda, la *baixa visió*, seguint l'escala de Wecker, es produeix quan l'agudesa visual és inferior a 1/3, el camp de visió no supera els 30 graus i, després d'una correcció òptica, es té una agudesa visual des d'1/10 fins a la percepció de llum i/o un camp visual de 10 graus. Cal destacar que una persona amb baixa visió pot tenir dificultats per veure de prop o de lluny, però hi ha tants tipus de baixa visió com persones amb discapacitat visual, ja que, en funció del tipus de visió, l'ús que en fan o les ajudes òptiques que utilitzen; cada persona té unes necessitats concretes (Andrade, 2011; Boix et al., 2012). Així doncs, conserven restes de visió que els ajuden en la seva vida diària gràcies a adaptacions o l'ús de mètodes específics per tal de fer desplaçaments, la lectura, etc. També hi ha la *visió límit* que no requereix adaptacions, sinó que amb ajudes òptiques o ampliacions es poden dur a terme les activitats del dia a dia (Grupo Social ONCE, 2020; Andrade, 2011).

Pel que fa al *moment d'aparició*, un diagnòstic primerenc és essencial per tal de facilitar el tractament o la baixa visió, és a dir, el pronòstic serà millor com més d'hora es detecti. D'aquesta manera, els primers mesos de vida són essencials per al desenvolupament de la visió, per tant, una anàlisi de l'anatomia i la funció visual dels infants pot ser clau, ja que la informació sensorial és la principal per al desenvolupament dels infants. En aquest sentit, sorgeixen conductes com el vincle d'aferrament, la coordinació oculomanual, l'adquisició de la permanència dels objectes o la mobilitat (Andrade, 2011).

A més, tant la ceguesa com la baixa visió poden ser congènites (de naixement) o adquirides. En el cas de la ceguesa, en funció del tipus que sigui, tindrà uns processos de representació mental de la realitat, segons les interaccions que hi hagi hagut amb el món que l'envolta. Si la ceguesa apareix després dels 18-24 mesos de vida, suposa un vincle d'aferrament i un desenvolupament sensoriomotriu normal, per tant, l'infant pot interaccionar amb el món que l'envolta. Quan és adquirida en l'adolescència i l'edat adulta, hi ha dificultats en l'accés a la informació i l'autonomia, però també hi ha coneixements de relacions espacials adquirits (Andrade, 2011; Boix et al., 2012).

4.3.3. Implicacions

Una persona amb discapacitat visual es troba amb *barreres d'accessibilitat* en la seva vida en societat: cultura, accés als mitjans digitals, al transport públic, etc. Tot i això, els avanços tecnològics i la conscienciació que han fet organitzacions i associacions com l'ONCE, han permès que es vagin reduint (Motos, 2011). En aquest sentit, tenen limitacions relacionades amb l'autonomia per als desplaçaments, activitats de la vida diària o l'accés a la informació, que poden implicar dificultats per a accedir i participar en l'educació, el treball o l'oci. Per tant, cal parlar de barreres físiques i arquitectòniques, però també socials i actitudinals (Grupo Social ONCE, 2020).

Les persones que tenen una discapacitat visual necessiten ajudar-se de la informació que els arriba pels altres *sentits*, sobretot el del tacte, que ofereix molta informació de la realitat, i l'oïda. Tot i que els altres també són importants per tal de complementar la informació que arriba de l'entorn i comprendre'l. En aquest sentit, cal potenciar les percepcions tàctils, auditives i cinestèsiques, tenint present que "si la persona cega té més desenvolupats els altres sentits, és degut al fet que els ha exercitat més" (Boix, et al., 2012). Tot i això, moltes vegades es té una percepció limitada i fragmentada perquè no hi ha una perspectiva global de la informació rebuda. Això fa evident que sigui molt important l'estimulació a l'hora de conèixer l'entorn a partir d'activitats com: tocar, manipular o interpretar de manera auditiva (Boix, et al., 2012; Andrade, 2011).

D'aquesta manera, dins de l'aula es precisa realitzar una estimulació multisensorial per tal de potenciar tots els sentits, treballar sobre situacions de la vida real que permetin als infants fer connexions i verbalitzar les situacions per tal que les puguin seguir i comprendre. A més, cal fer anticipacions sobre alguns fets, sobretot en entorns poc coneguts per tal d'ajudar als infants a ubicar-se; donar informació addicional quan no es poden percebre les informacions per tal de tenir els màxims de coneixements possibles i poder-se fer una idea general. També és important controlar el nivell de soroll, ja que això permetrà que puguin captar la informació per l'oïda; tenir present que potser necessiten més temps per tal de percebre la informació perquè poden tenir limitacions o buits d'informació. Pel que fa a la situació d'objectes o persones, cal donar referències que els siguin útils a l'hora de tenir una visió global i cuidar l'espai per a eliminar barreres arquitectòniques que els impedeixin accedir o participar en normalitat, vetllant al màxim per l'autonomia dels infants (Andrade, 2011).

Concretament, amb persones que tenen ceguesa caldrà entrenar la percepció hàptica (tacte en moviment) perquè adquireixin coneixement amb les mans. Amb les persones que tenen baixa visió, en canvi, es poden usar tècniques com *l'entrenament visual*, el qual pretén aprofitar al màxim les restes visuals a partir del desenvolupament visual de les funcions òptiques, visuals i perceptives visuals. Aquest entrenament serà propi per cada persona en funció de les seves característiques, però una atenció primerenca serà essencial per tal d'aprofitar la plasticitat neuronal i les capacitats visuals. També es pot fer una *rehabilitació visual*, que són exercicis, eines i tècniques que permetran a l'infant aconseguir la màxima funcionalitat visual (Boix, et al., 2012; Andrade, 2011).

4.3.4. Ajuts i suports per a l'eliminació de barreres per a la participació i l'aprenentatge

Per tal d'analitzar quines ajudes poden rebre les persones amb discapacitat visual, cal fer referència a aspectes com: l'accés a la informació, les ajudes òptiques i no òptiques, els desplaçaments, l'adquisició del llenguatge o les noves tecnologies. Així doncs, pel que fa a l'accés a la informació impresa, un dels codis que les persones amb ceguesa aprenen és el codi *braille* (vegeu annex 1). Aquest es basa en la combinació de sis punts en relleu, disposats en dues columnes paral·leles de tres. Els de l'esquerra són els números 1, 2 i 3 de dalt a baix, i els de la dreta 4, 5 i 6. Amb aquests es poden fer 64 agrupaments diferents i això permet tenir signes per a representar els continguts. Per tal de poder-lo utilitzar, a més de fer un entrenament i aprenentatge, cal treballar habilitats de reconeixement, classificació o ordenació; la coordinació manual, les destreses psicomotores fines, el seguiment de línies amb els dits o l'orientació espacial en una pàgina (Andrade, 2011; Boix et al., 2012).

D'altra banda, amb les persones amb baixa visió també es poden utilitzar ajudes no òptiques i les òptiques. Les *no òptiques* faciliten la realització de tasques i contemplen ajudes com els faristols i les taules reclinables, que permeten corregir la postura corporal i adequar la distància de treball. També instruments per controlar la il·luminació, utilitzant per exemple una llum de braç flexible, per tal d'evitar l'enlluernament, que sigui de qualitat, que s'enfoqui l'objecte per darrere o pel costat del cap i que sigui directa al material. Per últim, les ajudes que milloren el contrast permeten discriminar la figura del fons o algunes relacions espacials. Pel que fa a les ajudes *òptiques*, són aquelles que permeten ampliar les imatges tant de prop com de lluny, i es contemplen: la lupa, el telescopi, el microscopi (per llegir o escriure), el telemicroscopi (per treballar a distàncies curtes) o la lupatelevisió (que permet fer augments). A més, també hi ha els filtres que són ulleres amb lents que serveixen per a adaptar-se a aquesta i permeten augmentar el contrast i disminuir l'enlluernament (Boix et al., 2012).

Pel que fa a *l'adquisició del llenguatge* dels infants amb discapacitat visual, està estretament relacionada amb l'exploració i manipulació d'objectes ja que, gràcies a la repetició de paraules associades a aquests, comencen a adquirir el llenguatge. Així doncs, els infants poden tenir dificultats per rebre, interpretar i integrar la informació del món, per tant, la comunicació pot ser imprescindible per al seu desenvolupament i l'ambient els ha de permetre aconseguir-ho. En aquest sentit, hi ha uns senyals d'alerta que són claus per tal d'enfocar la intervenció educativa, com serien: l'atenció, la imitació, la producció de sons, l'afectivitat o la comunicació preverbal (somriure, moviment corporal, etc.) (Centro de Recursos Educativos de la ONCE, 2010).

Així doncs, la *comunicació* que tenen les persones amb aquests infants ha de permetre aquesta adquisició i cal tenir present que és una font d'aprenentatge. D'aquesta manera, cal partir de la concepció que, en funció del que es transmet de manera verbal, a vegades poden adquirir significats parcials, erronis o inexistents per la falta de percepcions visuals. En aquest sentit, el llenguatge en la relació amb aquests infants ha de ser adequat; clar, concret i adequat a l'edat, per tal que puguin tenir una imatge mental de la realitat (Boix, et al., 2012). Durant aquesta intervenció doncs, el to ha de ser normal i el missatge clar i precís, evitant gestos i no alarmar, ja que l'autonomia dels infants segueix sent essencial. Així doncs, cal establir una comunicació natural i informar sobre tot el que s'està fent, a vegades també acompanyant de manera directa a l'infant. Seguint a Hellen Keller (s.d., citat per Motos, 2011), "el que més danya no és la ceguera, sinó l'actitud de les persones que veuen" (p. 104).

Pel que fa a la *mobilitat* i els *desplaçaments*, es poden utilitzar tècniques d'Orientació i Mobilitat. Aquestes poden consistir en l'ús de ferraments auxiliars de mobilitat com les tècniques de guia vident, l'ús del bastó o el gos guia. Però també poden ser sense l'ús d'aquestes, com serien la utilització de pistes i punts de referència, les tècniques de protecció personal o de localització. A l'hora de relacionar-se amb persones amb discapacitat visual, doncs, cal contemplar que demanar ajuda abans d'oferir-la és essencial, que no cal sobreprotegir-los, i que no es pot generalitzar perquè cadascú té unes característiques concretes (Motos, 2011).

Per últim, amb l'avenç de la *tecnologia* han sorgit molts aparells que són essencials a l'hora de trencar les barreres d'accés a la informació. Per començar, els ordinadors, en cas que una persona tingui restes de visió aprofitables, permeten ampliar una informació concreta o tota la pantalla, també utilitzar els complements de veu o els lectors de pantalla per a llegir documents i textos. En cas que no hi hagi restes de visió o no es puguin aprofitar, es poden instal·lar lectors de pantalla que transmeten la informació de manera oral o utilitzar el braille amb un aparell que es connecta i transmet la informació. A més, també s'han creat anotadors parlants o electrònics amb entrada de braille i permeten passar la informació a veu (Andrade, 2011).

Més específicament, Albertí i Romero (2010) afirmen que els ordinadors es poden configurar per fer accessible la pantalla, per exemple, canviant la mida de la lletra, de les icones o els contrastos; però també la configuració del ratolí i la seva velocitat. A més, es poden utilitzar tauletes digitals o gràfiques, que permeten accedir al contingut amb el tacte perquè una làmina reproduceix la imatge de la pantalla. També es poden utilitzar teclats ampliatos o les pissarres digitals connectades als ordinadors dels infants.

4.3.5. La intervenció multidisciplinària en l'alumnat amb diversitat funcional derivades de la discapacitat visual

A Catalunya hi ha un servei educatiu específic que va néixer de la col·laboració entre el Departament d'Educació de la Generalitat i l'ONCE anomenat Centre de Recursos Educatius per a Deficients Visuals (CREDV). Així doncs, "la seva intervenció es concreta en tres grans àmbits: alumnat i famílies, centres i professorat, i zona educativa" (XTEC, 2020). D'aquesta manera, és un servei format per mestres especialitzats/es, psicopedagogs/es, treballadors/es socials i tècnics/es en tiflotecnologia (tecnologies per atendre a persones amb discapacitat visual). Els principals destinataris i destinatàries són infants de 0-3 anys amb dèficit visual i les famílies, els centres educatius i professorat, conjuntament amb l'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (XTEC, 2020).

Els principals objectius d'aquest servei són: realitzar una valoració i seguiment psicopedagògic dels infants, realitzar una valoració sistemàtica de l'evolució d'aquests/es, proporcionar assessorament, materials i estratègies al professorat; col·laborar amb els centres i els serveis educatius de la zona, valorar i fer un seguiment de l'adequació dels materials utilitzats, i orientar a les famílies a l'hora de prendre decisions. En aquest sentit, són equips multiprofessionals que es divideixen en diferents unitats: de valoració i orientació, de seguiment escolar i de materials i tecnologia (XTEC, 2020).

Els equips d'intervenció fan una atenció primerenca als infants de 0-3, assessorant també els CDIAP de la zona; una educació integrada als alumnes escolaritzats en centres d'educació obligatòria i postobligatòria, i una atenció a infants que tenen ceguesa o baixa visió i trastorns associats. A més, també hi ha serveis de suport que són el centre de producció i adaptació bibliogràfica, l'equip de tècnics en rehabilitació bàsica, l'equip d'especialistes en adaptacions informàtiques, els i les especialistes en educació musical i educació física, el servei d'escolarització compartida, i la biblioteca de llibres en braille i adaptacions (Boix et al, 2012).

La intervenció d'aquests/es especialistes s'ha de donar de manera inclusiva, per tant, cal proporcionar una resposta educativa de qualitat adaptada a les necessitats de cada infant, per això serà clau la figura de les persones especialistes per tal de trobar les estratègies que més s'adeqüen. En aquest sentit, la coordinació entre els professionals que intervenen amb l'infant és essencial: tutors/es d'aula, mestres de cada àrea, mestres de suport, d'educació inclusiva, EAP i especialistes en discapacitat visual; per tal d'avaluar el procés evolutiu i la intervenció més adequada (Boix et al, 2012).

En definitiva, diferents investigacions com la de Serrano i Palomares (2012) conclouen que la majoria d'infants amb discapacitat visual estan als centres ordinaris, amb el mateix currículum que la resta de nens i nenes, però amb les adaptacions d'accés, i també, les ajudes tècniques i òptiques necessàries. També destaquen que, per tal d'assegurar que aquesta inclusió, no s'ha de fer una integració de l'infant en el model considerat "normal", sinó que cal conèixer les seves característiques per tal d'adaptar-se de la millor manera possible i garantir la participació, el progrés i l'èxit d'aquests nens i nenes en l'educació. Seguint aquesta visió, els objectius de la recerca del treball tenen a veure amb l'anàlisi sobre la concepció dels i les mestres amb relació als infants amb discapacitat visual a les aules, per tal de conèixer quins coneixements tenen i si les escoles estarien preparades per a acollir-los des d'un paradigma d'inclusió.

5. Metodologia en la qual se centra la recerca

5.1. Mètode i paradigma

La investigació es realitza a partir d'una **aproximació qualitativa** dins el paradigma interpretatiu, ja que el seu pretext és descriure i conèixer una realitat. Aquest tipus d'investigació seguint a Riba (2014) es basa en la comprensió dels fenòmens des d'una visió reflexiva, crítica i relativista, tenint present que la persona observadora també participa i, per tant, hi ha una part subjectiva en la recerca. Més concretament si es troba dins el **paradigma interpretatiu** és perquè existeix una interacció entre la persona que observa i la realitat observada, per tant, influeix una part subjectiva també a l'hora d'interpretar els resultats obtinguts ja que, seguint a Martínez (2011) es basa en una descripció en profunditat de la interacció que es produeix al context d'aula amb l'objectiu de comprendre allò que està passant. Més concretament, es basa en l'estudi de la percepció de mestres de diferents escoles a partir de l'elaboració d'una **enquesta** dirigida a mestres d'Educació Primària que han tingut o no infants amb discapacitat visual de diferents centres educatius. Aquesta es basa en l'*Índex per a la Inclusió* (Booth i Ainscow, 2006) i, per tant, té presents la presència, la participació i el progrés d'aquests infants a les aules.

5.2. Disseny de la investigació

Aquesta investigació es divideix en tres fases:

- Fase I: recerca bibliogràfica per tal d'identificar els criteris i les dimensions, vinculades amb la pregunta de recerca, a partir de les quals s'analitzarà aquesta.
- Fase II: elaboració de l'instrument de recollida de dades i presa de decisions sobre la mostra de l'estudi.
- Fase III: anàlisi de les dades, resultats i conclusions.

5.3. Context d'estudi

El context d'estudi són 19 mestres d'Educació Primària que han tingut o no infants amb discapacitat visual a l'aula. S'ha fet a partir d'una enquesta que s'ha enviat a mestres de diferents centres d'Educació Infantil i Primària de caràcter públic i privat-concertat de la zona Berguedà i Bages, a la Catalunya Central. Els centres escollits aposten per la inclusió, alguns d'ells tenen infants amb discapacitat visual a l'aula i a la mostra s'inclouen mestres de diferents especialitats, també de la menció d'educació inclusiva. A més, han participat homes i dones d'edats compreses entre 22 i més de 51 anys, tenint una mostra heterogènia que permet conèixer la concepció del professorat en el context de les diferents escoles i, per tant, analitzar si estan preparades per donar resposta als infants amb discapacitat visual des d'una visió inclusiva.

5.4. Instrument

L'instrument de recollida de dades en aquesta investigació és una **enquesta** realitzada per la investigadora i validada per una mestra de la menció d'Inclusiva i Atenció a la Diversitat de la Universitat de Vic. L'enquesta es pot definir, seguint a Meneses i Rodríguez (2013), com "l'eina que permet al científic social plantejar un conjunt de preguntes per a recollir informació estructurada sobre una mostra de persones, (...) per a descriure la població a la qual pertanyen" (p. 9). Així doncs, les dades extretes d'aquesta enquesta s'analitzen de manera qualitativa, a partir de l'anàlisi descriptiu i interpretatiu, per tal de conèixer les concepcions dels i les mestres d'Educació Primària sobre els infants amb discapacitat visual a les aules i l'aposta per la inclusió.

L'enquesta està elaborada a partir dels indicadors de *l'Índex per a la inclusió* de Booth i Ainscow (2006), el marc teòric, les orientacions de l'equip del CEFIRE d'educació inclusiva (2020)¹ i el *Disseny Universal de l'Aprenentatge*². D'aquesta manera, es divideix en tres dimensions: presència, participació i progrés. Dins d'aquestes hi ha diferents criteris, formulats en pregunta, sobre la comunitat, el centre i la pràctica docent, seguint l'estructuració de *l'Índex per a la inclusió* (Booth i Ainscow, 2006). Aquests criteris són els que permetran analitzar si els centres i professorat estan preparats per a atendre als infants amb discapacitat visual a les aules des d'una perspectiva d'inclusió.

Entre aquests criteris es troben preguntes com ara si l'escola està preparada per a acollir a infants amb discapacitat visual, si reben formació des del centre, les dificultats que poden tenir els infants al centre o les ajudes que poden rebre. Pel que fa a la participació, si s'afavoreix la inclusió a l'escola, les necessitats que poden presentar els infants amb discapacitat visual, els aspectes que s'han de tenir en compte a l'hora de preparar activitats o els suports que poden rebre. Per últim, pel que fa al progrés, les dificultats que es poden trobar actualment per tal d'assegurar-lo, el tipus d'avaluació i de feedback utilitzat, l'aprenentatge cooperatiu o la docència compartida.

¹ CEFIRE d'Educació Inclusiva (2020). *Orientacions per a programar amb Disseny Universal i Accessibilitat (DUA-A)*. <https://portal.edu.gva.es/cefireinclusiva/wp-content/uploads/sites/193/2020/06/Orientacions-DUA-A-val-versio%CC%81-imprimible-GENERAL.pdf>

² Dalmau, M., Sala, I. i Llinares, M. (2015). *Pautes sobre el Disseny Universal per a l'aprenentatge (DUA)*. <https://drive.google.com/file/d/0B9TjPRfUZJUsZmNDVm5zOGNKak0/view>

5.5. Anàlisi de dades

L'anàlisi de dades es fa a partir d'una categorització en funció de les respostes que hi ha a cada pregunta de l'enquesta (vegeu annexos), és a dir, les respostes que amb diferents paraules volen dir el mateix, s'agrupen en diferents categories. D'aquestes se n'extreuen la freqüència, per tant, quantes persones s'agrupen en cada categoria del total de la mostra i el percentatge al qual equival.

A continuació s'exposarà l'anàlisi interpretativa de les dades, el qual servirà més endavant per establir els resultats obtinguts. Per representar-lo s'ha elaborat per a cada una de les preguntes una taula en la qual s'especifica:

1. La pregunta.
2. Les categories que es desprenen de la pregunta.
3. La freqüència i el percentatge que es dona en cada pregunta.

- General

1. Quina és la teva edat?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
1.1. Entre 22 i 30	4/19	21,1%
1.2. Entre 31 i 40	7/19	36,8%
1.3. Entre 41 i 50	5/19	26,3%
1.4. Més de 51	3/19	15,8%

Taula 1. Mostra per edats.

En aquesta taula (vegeu taula 1) es pot observar les edats contemplades a la mostra, la majoria de la gent tenen entre 31 i 40 anys, seguidament de la franja de 41 i 50, després 22 i 30 i, finalment, més de 51 (vegeu figura 2).

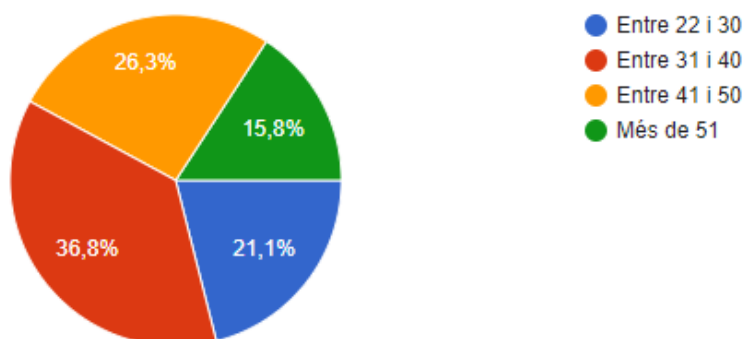

Figura 2. Gràfic del percentatge de les edats de la mostra.

2. Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
2.1. Sí	8/19	42,1%
2.2. No	11/19	57,9%

Taula 2. Mostra segons la menció o la carrera d'Educació Especial.

En aquesta taula (vegeu taula 2) es pot observar que la majoria no han fet la menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial, però hi ha una part important de la mostra que sí (vegeu figura 3).

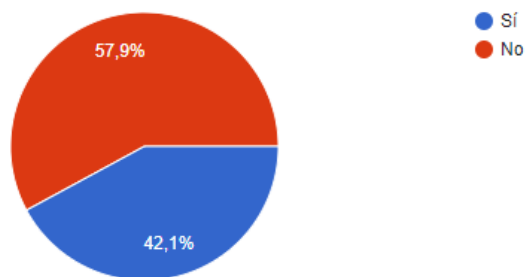

Figura 3. Gràfic del percentatge de la menció o carrera.

3. Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
3.1. Sí	5/19	26,3%
3.2. No	14/19	73,7%

Taula 3. Mostra segons si han tingut infants amb discapacitat visual a l'aula.

En la taula (vegeu taula 3) es pot observar que la majoria de mestres que han contestat l'enquesta no tenen ni han tingut cap infant amb discapacitat visual a l'aula i només una minoria afirmen aquest fet (vegeu figura 4).

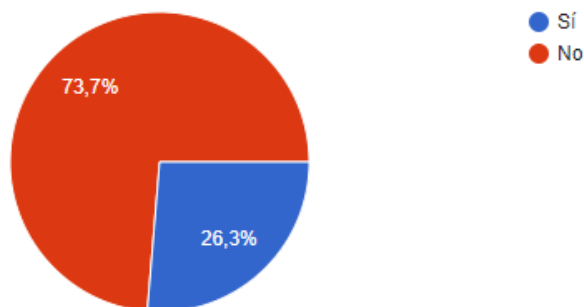

Figura 4. Gràfic del percentatge sobre si han tingut infants a l'aula.

4. Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
4.1. Sí	2/19	10,5%
4.2. No	17/19	89,5%

Taula 4. Mostra segons si han fet formació relacionada amb la discapacitat visual.

En la taula (vegeu taula 4) es pot observar que la majoria de mestres que han contestat l'enquesta no han fet cap formació relacionada amb discapacitat visual, ja que només 2 de les 19 persones n'han fet (vegeu figura 5).

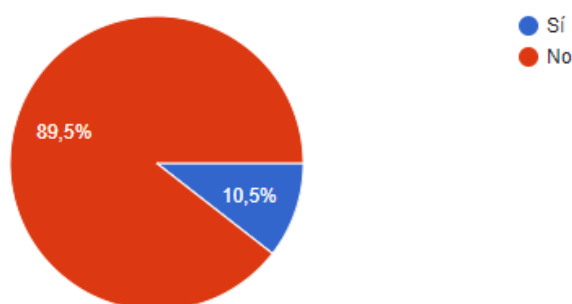

Figura 5. Gràfic del percentatge sobre si han fet formació.

- Presència

5. Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
5.1. Sí, però amb ajuda, suport, recursos i materials	6/19	31,6%
5.2. Sí, però amb adaptacions	5/19	26,3%
5.3. No, falta formació	3/19	15,8%
5.4. No, falten recursos humans	1/19	5,3%
5.5. No, falten infraestructures	3/19	15,8%
5.6. No, però estaria capacitada	1/19	5,3%

Taula 5. Mostra segons si pensen que l'escola està preparada.

En la taula anterior (vegeu taula 5) es pot observar que la majoria de mestres pensen que l'escola està preparada, tot i que caldrien recursos i materials, adaptacions, ajuda i suport. D'altra banda, hi ha mestres que pensen que no està capacitada per falta de formació, perquè no hi ha les infraestructures ni el material, perquè falten recursos humans o que podria estar capacitada (vegeu figura 6).

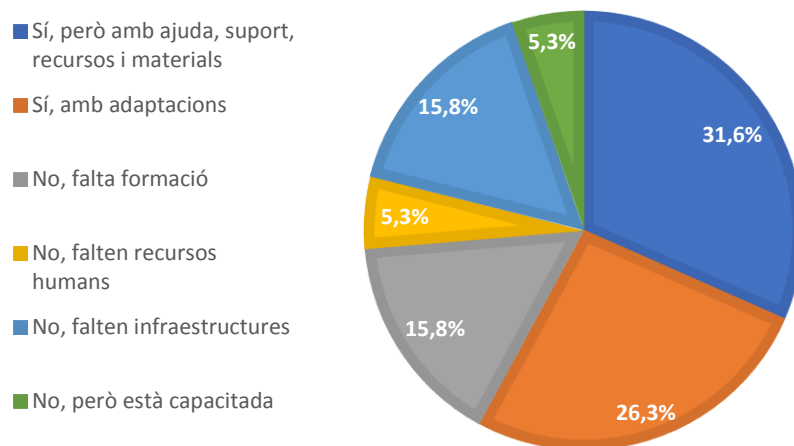

Figura 6. Gràfic del percentatge sobre si les escoles estan preparades.

6. El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
6.1. Sí	9/19	47,4%
6.2. No	10/19	52,6%

Taula 6. Mostra segons la formació que ofereix el centre.

En la taula anterior (vegeu taula 6) es pot observar que la majoria de mestres expressen que el centre no promou formació sobre la intervenció en els trastorns del desenvolupament, tot i que amb poca diferència, un 47,4%, expressa que sí es promou formació d'aquest tipus (vegeu figura 7).

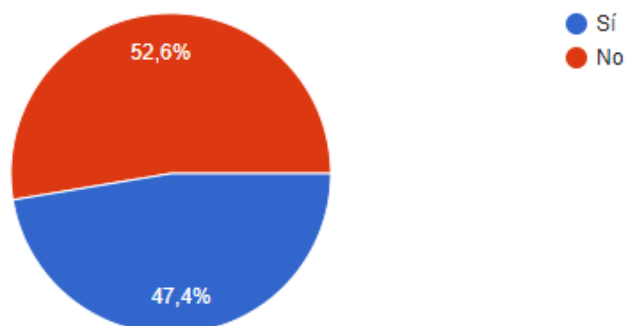

Figura 7. Gràfic del percentatge sobre si s'ofereix formació des del centre.

7. Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat?			Freqüència	Percentatge
7.1.	Heterogenis, per afinitats		6/19	31,6%
7.2.	Heterogenis, per cicles		3/19	15,8%
7.3.	Heterogenis, internivells		4/19	21,1%
7.4.	Heterogenis, per anys de naixement		2/19	10,5%
7.5.	Heterogenis, sense especificar criteri		1/19	5,3%
7.6.	Homogenis, per nivells		1/19	5,3%
7.7.	Sense especificar criteri, però disminució de ràtio i grups bombolla		2/19	10,5%

Taula 7. Mostra segons els criteris d'agrupació de l'alumnat del centre.

En la taula anterior (vegeu taula 7) es pot observar que a la majoria d'escoles s'utilitza un criteri heterogeni a l'hora de fer els agrupaments, ja sigui per afinitats, cicles, internivell o any de naixement. Només una minoria expressa que el criteri és homogeni per nivells i alguns mestres han especificat una disminució de la ràtio i uns grups bombolla, però no el criteri seguit (vegeu figura 8).

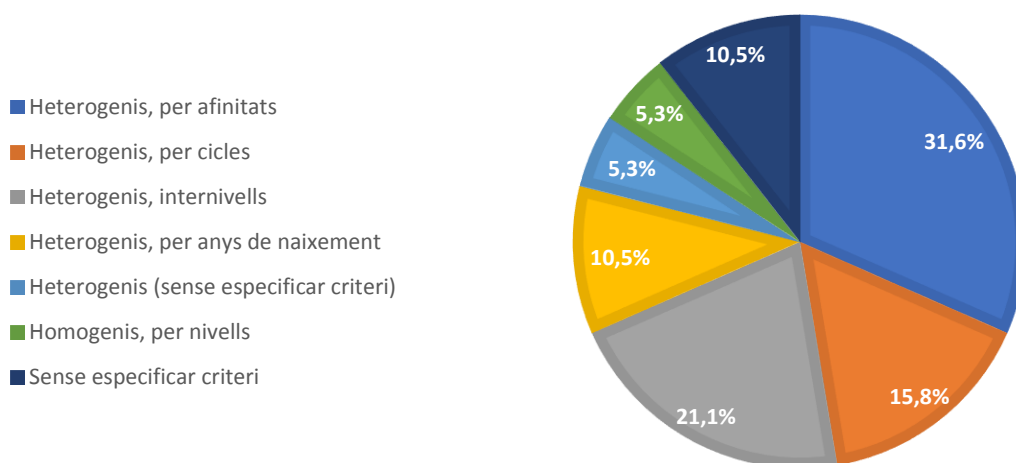

Figura 8. Gràfic del percentatge sobre l'agrupament d'alumnat al centre.

8. Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
8.1. Sí	17/19	89,5%
8.2. No	2/19	10,5%

Taula 8. Mostra segons si hi ha col·laboració entre professorat i famílies.

En aquesta taula (vegeu taula 8) es pot observar que la majoria de mestres expressen que sí que hi ha una col·laboració entre el professorat i les famílies del centre, tan sols una minoria (només dos) expressen el contrari (vegeu figura 9).

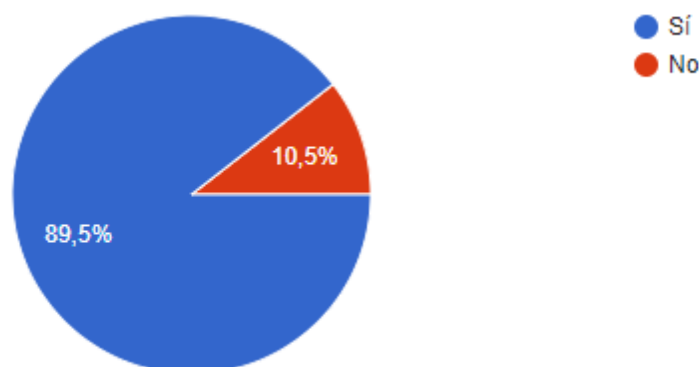

Figura 9. Gràfic del percentatge de col·laboració entre mestres i famílies.

9. Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
9.1. Situar-lo davant i adaptar les tasques	5/19	26,3%
9.2. Utilitzar materials i recursos sensorials (auditius, tàctils) i tecnològics	6/19	31,6%
9.3. No ho sé	3/19	15,8%
9.4. Donar poca informació i fer reforç positiu	2/19	10,5%
9.5. Utilitzar rutines i pautes	3/19	15,8%

Taula 9. Mostra segons com es fomenta l'autonomia.

En la taula anterior (vegeu taula 9) es pot observar que una part de la mostra aposta pels recursos i materials sensorials (tàctils, de suport visual o auditiu) i tecnològics per tal de fomentar l'autonomia dels infants. A més, també s'aposta per fer una adaptació de les tasques incidint en la tipografia de lletra i la disminució de feina, així com fer-lo seure davant de tot. Una petita part de la mostra aposta per seguir unes rutines i pautes com deixar el material al mateix lloc, també donar poca informació i fer ús del reforç positiu. Finalment, una minoria (només 3) han expressat que no saben com ho farien (vegeu figura 10).

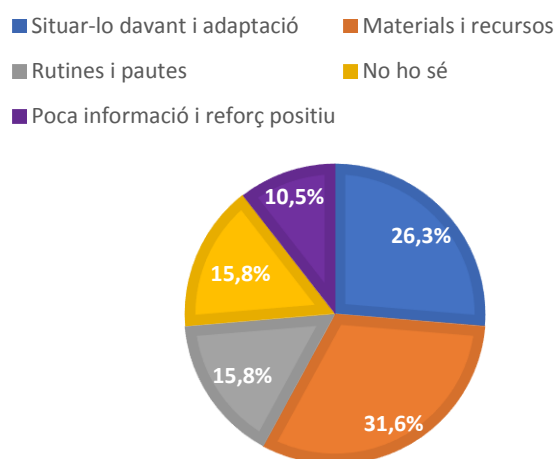

Figura 10. Gràfic del percentatge del foment de l'autonomia.

10. Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
10.1. Barreres estructurals, falta de recursos humans i materials i de formació	14/19	73,7%
10.2. A l'hora de relacionar-se	2/19	10,5%
10.3. No ho sé	3/19	15,8%

Taula 10. Mostra segons les dificultats per a assegurar la presència.

En la taula anterior (vegeu taula 10) es pot observar que la majoria de mestres afirmen que les barreres estructurals (físiques o arquitectòniques), la falta de recursos humans i materials i de formació són la principal dificultat a tenir present. A més, una minoria afirma que poden tenir dificultats per a relacionar-se (vegeu figura 11).

■ Estructurals, recursos i formació ■ Relacions ■ No ho sé

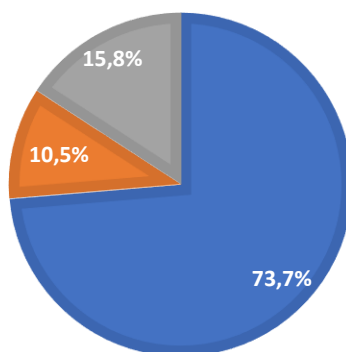

Figura 11. Gràfic del percentatge de les dificultats.

11. Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima?

Categoria	Freqüència	Percentatge
11.1. Condicions ambientals	10/19	52,6%
11.2. Estímuls sensorials	7/19	36,8%
11.3. No ho sé	2/19	10,5%

Taula 11. Mostra segons els estímuls de l'entorn.

En aquesta taula (vegeu taula 11) es pot observar que una part significativa de la mostra pensa que cal controlar les condicions ambientals, com ara que estiguin ben situats o situades, que hi hagi espai, bona visió i control del soroll. A més, una altra part de la mostra assegura que cal tenir presents els estímuls sensorials, fent un suport amb imatges, la mida de la lletra i, sobretot, de manera auditiva. Una minoria (només 2) expressen que no saben quins estímuls cal tenir presents (vegeu figura 12).

■ Condicions ambientals ■ Estímuls sensorials ■ No ho sé

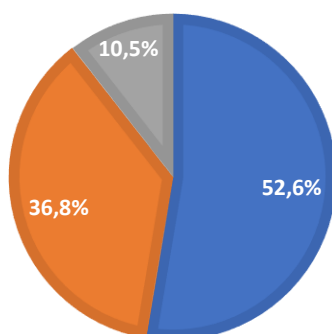

Figura 12. Gràfic del percentatge dels estímuls de l'entorn.

12. S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com?

Categoria	Freqüència	Percentatge
12.1. Sí, amb professionals del centre (CAD, tutora, famílies, codocència...) i externs	3/19	15,8%
12.2. Sí, amb els companys/es (dinàmiques, cohesió, assemblees, cooperació...)	5/19	26,3%
12.3. Sí, Amb el propi infant (reforç, SIEI, reduir barreres)	2/19	10,5%
12.4. Crec que sí	2/19	10,5%
12.5. No	2/19	10,5%
12.6. Es faria el possible amb suports	5/19	26,3%

Taula 12. Mostra segons com s'ajuda als infants des del centre.

En la taula anterior (vegeu taula 12) es pot observar que la majoria de mestres afirmen que s'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional a integrar-se al centre a través de professionals del propi centre, dinàmiques amb els companys i companyes, activitats pròpies per aquell o aquella alumne/a i amb professionals externs. Una minoria expressen que no es fa res envers aquests/es o que tenen una certa creença sense especificar res més. A més, hi ha mestres que expressen que es faria el possible amb els suports necessaris per a integrar-lo de la millor manera (vegeu figura 13).

■ Sí, amb professionals ■ Sí, amb companys/es ■ Sí, amb propi infant
■ No ■ Crec que sí ■ El possible

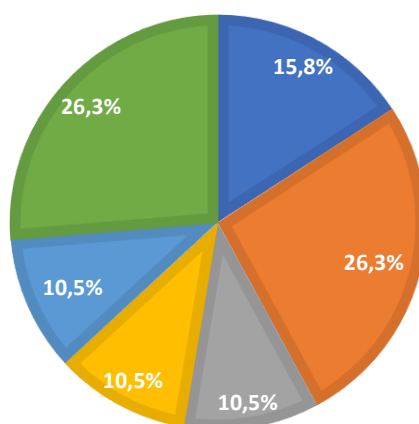

Figura 13. Gràfic del percentatge de l'ajuda als infants.

- **Participació**

13. Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta.		
Categoria	Freqüència	Percentatge
13.1. Sí, amb adaptació	4/19	21,1%
13.2. Sí, amb la metodologia pròpia (atenció a l'aula, flexibilitat, cicles, internivell, cooperació, ambients i projectes...)	11/19	57,9%
13.3. Sí, sense especificar	1/19	5,3%
13.4. No, falta formació	1/19	5,3%
13.5. No, falten coses	1/19	5,3%
13.6. No, falten hores d'Educació Especial	1/19	5,3%

Taula 13. Mostra segons com s'organitza el centre.

En la taula anterior (vegeu taula 13) es pot observar que la majoria de mestres aposten per la inclusió de l'alumnat a partir de l'adaptació i amb una metodologia que afavoreixi aquesta basada en l'atenció a l'aula, la flexibilitat, el treball per cicles, internivell, la cooperació, els ambients i projectes. D'altra banda, una minoria afirma que l'escola no està preparada perquè falten aspectes com formació o hores d'Educació Especial (vegeu figura 14).

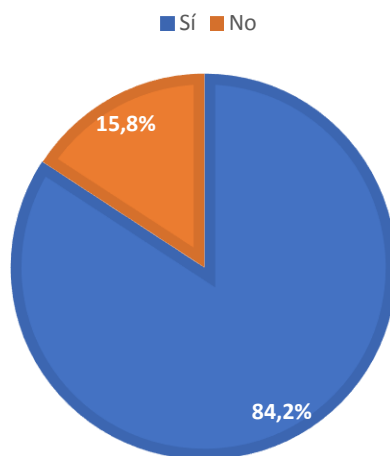

Figura 14. Gràfic del percentatge de l'organització del centre.

14. Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
14.1. De situació en l'espai, l'organització, desplaçaments i rebre estímuls auditius	9/19	47,4%
14.2. De relació i en la realització de tasques	5/19	26,3%
14.3. Suport i atenció individualitzada	3/19	15,8%
14.4. No poden accedir a la informació	2/19	10,5%

Taula 14. Mostra segons les necessitats dels infants amb discapacitat visual.

En la taula anterior (vegeu taula 14) es pot observar que la majoria de mestres pensen que les necessitats són sobretot en la situació en l'espai, l'organització i els desplaçaments, així com en la realització de tasques, requerint tècniques i llenguatges adequats, concretant l'assignatura d'Educació Física. A més, es defensa que tenen problemes a l'hora de relacionar-se o que necessiten suport i atenció individualitzada. També hi ha mestres que defensen que no poden accedir a la informació (vegeu figura 15).

- De situació en l'espai, organització, desplaçaments i estímuls
- De relació i en la realització de tasques
- Suport i atenció individualitzada
- No poden accedir a la informació

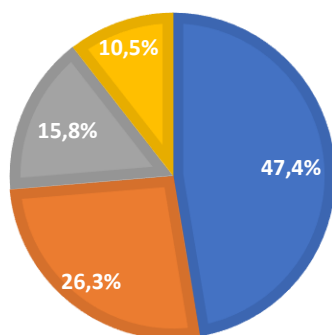

Figura 15. Gràfic del percentatge de les necessitats dels infants amb discapacitat visual.

15. Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
15.1. No ho sé	1/19	5,3%
15.2. Depèn, si és per tothom	1/19	5,3%
15.3. Depèn de l'activitat	1/19	5,3%
15.4. Depèn de l'espai	1/19	5,3%
15.5. Sí, amb rutines	9/19	47,4%
15.6. Sí, segons interessos	1/19	5,3%
15.7. Sí, oralment	1/19	5,3%
15.8. Sí, es pot canviar la persona que ho fa	1/19	5,3%
15.9. Sí, però s'especifica com	3/19	15,8%

Taula 15. Mostra segons l'anticipació d'activitats.

En aquesta taula (vegeu taula 15) es pot observar que la majoria de mestres pensen que és important anticipar les activitats ja que dona seguretat a tots els infants de l'aula i es pot fer de diferents maneres: oralment, amb rutines, segons els interessos o canviant la persona encarregada de fer-ho. Una minoria expressen que depèn de la situació, que no cal fer-ho només per l'infant amb discapacitat visual i que cal utilitzar-ho en activitats que surten de la normalitat (vegeu figura 16).

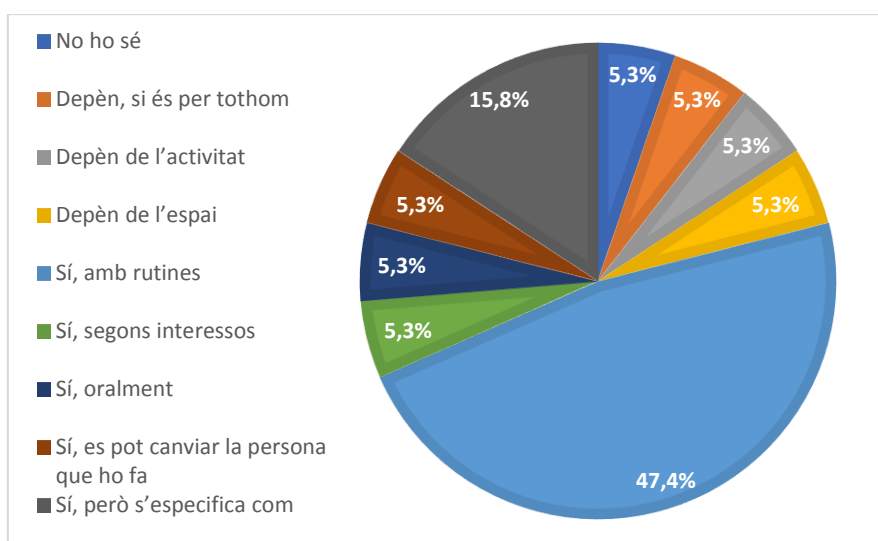

Figura 16. Gràfic del percentatge de l'anticipació.

16. Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
16.1. Anticipar, planificar, fer una explicació detallada i una valoració	13/19	68,4%
16.2. Suport, recursos i materials	4/19	21,1%
16.3. No ho sé	2/19	10,5%

Taula 16. Mostra segons la realització d'activitats.

En aquesta taula (vegeu taula 16) es pot observar que alguns/es mestres pensen que és important anticipar i planificar l'activitat (contemplant la possibilitat de fer adaptacions), així com fer una explicació ben detallada abans de fer una activitat i una posterior avaluació. Una minoria expressa la necessitat de tenir els recursos i materials necessaris, i també el suport. Només dues persones de la mostra no saben quins aspectes cal tenir presents a l'hora de realitzar les activitats (vegeu figura 17).

■ Anticipar, planificar, fer una explicació detallada i una valoració
 ■ Suport, recursos i materials
 ■ No ho sé

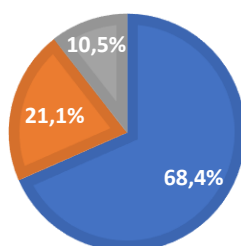

Figura 17. Gràfic del percentatge de la realització d'activitats.

17. Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
17.1. Amb interacció i cooperació	10/19	52,6%
17.2. Coneixent la necessitat i creant un ambient cohesionat i respectuós	8/19	42,2%
17.3. No especificat	1/19	5,3%

Taula 17. Mostra segons la gestió de les interaccions.

En la taula anterior (vegeu taula 17) es pot observar que la majoria de mestres afirmen que cal fer activitats que permetin la interacció i cooperació entre infants. A més, també defensen que cal que els infants coneguin les necessitats del nen o nena amb discapacitat visual i es creï un ambient de respecte i cohesió (vegeu figura 18).

■ Cooperació ■ Cohesió ■ No especificat

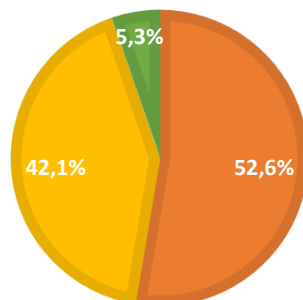

Figura 18. Gràfic del percentatge de com gestionar les interaccions.

18. Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
18.1. No rebuda	14/19	73,7%
18.2. Sí (atendre necessitats i afavorir inclusió)	4/19	21,1%
18.3. Una mica	1/19	5,3%

Taula 18. Mostra segons la formació rebuda.

En la taula (vegeu taula 18) es pot observar que la majoria de mestres no han rebut formació sobre discapacitat visual i, aquells i aquelles que ho han fet, afirmen que és útil per a conèixer les necessitats i abordar-les des de la inclusió (vegeu figura 19).

■ No rebuda ■ Una mica ■ Sí

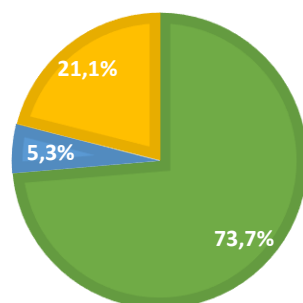

Figura 19. Gràfic del percentatge segons la formació rebuda.

19. Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins?

Categoria	Freqüència	Percentatge
19.1. No	12/19	63,2%
19.2. Sí, amb ajudes òptiques, no òptiques o tecnològiques (Braille, faristol, lupa, ordinador...)	5/19	26,3%
19.3. Sí, professionals (CREDV, MEE)	2/19	10,5%

Taula 19. Mostra segons els recursos i suports que coneixen.

En la taula anterior (vegeu taula 19) es pot observar que la majoria de mestres no coneixen recursos ni suports per a ajudar als infants amb discapacitat visual i, aquelles i aquelles que en coneixen, coincideixen amb l'ús del Braille, faristols, lupes, audiolectors o el contacte amb professionals (vegeu figura 20).

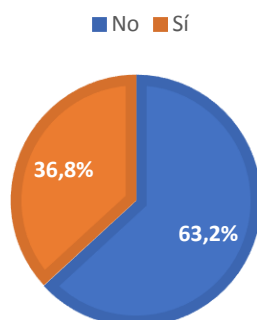

Figura 20. Gràfic del percentatge segons els recursos i suports que coneixen.

20. El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació?

Categoria	Freqüència	Percentatge
20.1. No	1/19	5,3%
20.2. Sí	13/19	68,4%
20.3. Suposo	1/19	5,3%
20.4. No ho sé	3/19	15,8%
20.5. També la metodologia d'escola	1/19	5,3%

Taula 20. Mostra envers el suport psicopedagògic.

En la taula anterior (vegeu taula 20) es pot observar que la majoria creu que el suport psicopedagògic ajuda a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació. Tot i això, també s'aposta per la metodologia de l'escola i hi ha mestres que desconeixen aquesta relació (vegeu figura 21).

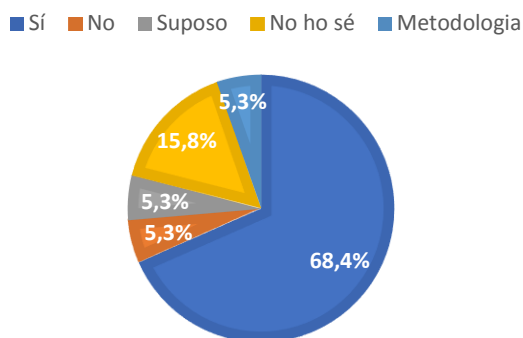

Figura 21. Gràfic del percentatge segons el suport psicopedagògic.

21. En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
21.1. Falta de formació	5/19	26,3%
21.2. Falta de material i recursos	6/19	31,6%
21.3. Ràtio	1/19	5,3%
21.4. No especificat	5/19	26,3%
21.5. Manca d'anticipació	1/19	5,3%
21.6. Cap	1/19	5,3%

Taula 21. Mostra de les dificultats de participació.

En la taula anterior (vegeu taula 21) es pot observar que la majoria de mestres creu que falten material i recursos, així com formació per tal de poder abordar la visió inclusiva. A més, hi ha mestres que no coneixen aquestes dificultats (vegeu figura 22).

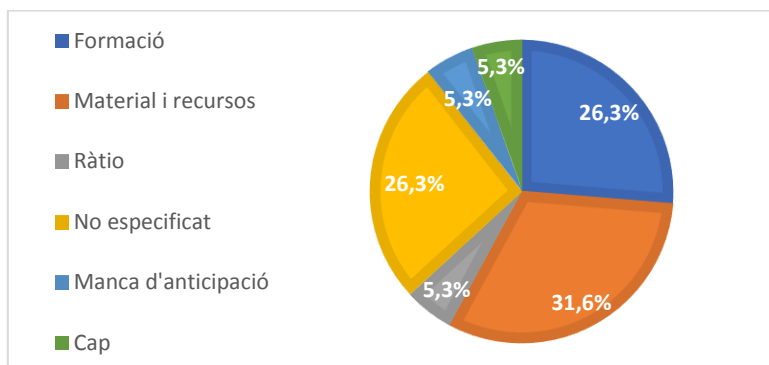

Figura 22. Gràfic del percentatge segons les dificultats de participació.

- Progrés

22. La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
22.1. Sí	19/19	100%

Taula 22. Mostra de la programació i l'aprenentatge.

En la taula anterior (vegeu taula 22) es pot observar que tots i totes les persones de la mostra creuen que la programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui (vegeu figura 23).

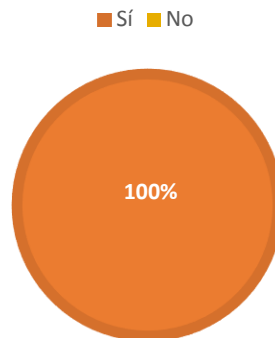

Figura 23. Gràfic del percentatge de la programació.

23. Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
23.1. Sí	19/19	100%

Taula 23. Mostra del progrés de l'alumnat.

En la taula (vegeu taula 23) es pot observar que la totalitat de la mostra creuen que les classes promouen el progrés de tot l'alumnat (vegeu figura 24).

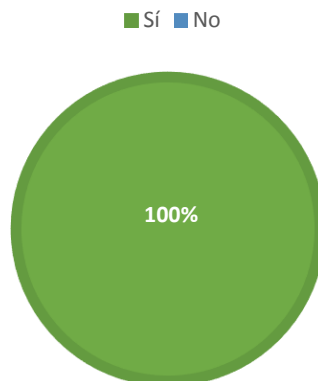

Figura 24. Gràfic del percentatge del progrés.

24. Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas?

Categoria	Freqüència	Percentatge
24.1. Desconeixement i necessitat de formar-se	10/19	47,4%
24.2. En el material i els recursos	6/19	31,6%
24.3. No ho sé	1/19	5,3%
24.4. Cap	1/19	5,3%
24.5. Depèn del grau	1/19	5,3%
24.6. Cal suport	1/19	5,3%

Taula 24. Mostra de les dificultats que es podrien trobar.

En la taula anterior (vegeu taula 24) es pot observar que la majoria de mestres no sabrien com actuar amb els infants amb discapacitat visual i, per tant, necessitarien formació. A més, també expressen que tindrien manca de recursos i que caldria adaptar els materials per tal d'assegurar el progrés. Una minoria expressen que no es trobarien amb cap dificultat, que dependria del grau o no ho saben (vegeu figura 25).

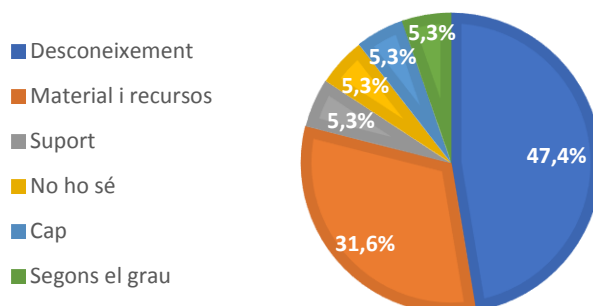

Figura 25. Gràfic del percentatge de les dificultats que es podrien trobar.

25. Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què?

Categoria	Freqüència	Percentatge
25.1. Del progrés, formativa i continuada	9/19	47,4%
25.2. Del progrés, amb observació	1/19	5,3%
25.3. Del progrés, no especificat	1/19	5,3%
25.4. Oral	1/19	5,3%
25.5. Igual que companys/es	2/19	10,5%
25.6. Adaptació i reforç	3/19	15,8%
25.7. Tots els tipus	1/19	5,3%
25.8. No ho sé	1/19	5,3%

Taula 25. Mostra de l'avaluació utilitzada.

En la taula anterior (vegeu taula 25) es pot observar que la majoria de mestres aposten per una avaluació del progrés (formativa o continuada), també hi ha mestres que pensen que cal fer adaptacions o que s'ha de fer la mateixa avaluació que a la resta d'infants. Una minoria expressen que tots els tipus poden ser utilitzats, que l'oral és la millor opció o que no saben quina farien servir (vegeu figura 26).

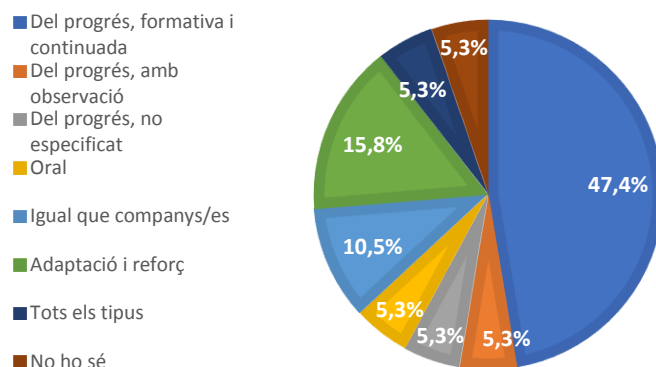

Figura 26. Gràfic del percentatge del tipus d'avaluació.

26. Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
26.1. Positiu	8/19	42,2%
26.2. No ho sé	2/19	10,5%
26.3. Igual que els altres	2/19	10,5%
26.4. Major que als altres	2/19	10,5%
26.5. Proper i personal	3/19	15,8%
26.6. Interacció auditiva	1/19	5,3%
26.7. Instantani	1/19	5,3%

Taula 26. Mostra del feedback que s'ha de donar.

En la taula anterior (vegeu taula 26) es pot observar que la majoria de mestres expressen que cal donar un feedback positiu a l'infant per tal que guanyi motivació, autoestima i autonomia. A més, també hi ha mestres que pensen que cal donar el mateix feedback que a la resta, d'altres que pensen que ha de ser major, també que ha de ser proper i personal, que s'ha de fer de manera auditiva i que ha de ser instantani (vegeu figura 27).

■ Positiu ■ No ho sé ■ Igual
■ Major ■ Proper i personal ■ Interacció auditiva
■ Instantani

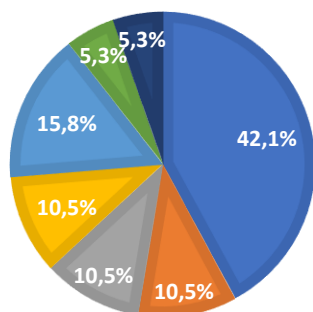

Figura 27. Gràfic del percentatge del feedback que s'ha de donar.

27. Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
27.1. Sí, per saber què funciona	5/19	26,3%
27.2. Sí, per donar millor atenció	9/19	47,4%
27.3. Sí, és necessari	4/19	21,1%
27.4. Sí, és bo per a tothom	1/19	5,3%

Taula 27. Mostra sobre demanar l'opinió als infants.

En la taula anterior (vegeu taula 27) es pot observar que tots i totes les mestres pensen que és important demanar l'opinió als infants, la majoria per a poder donar millor atenció i saber què funciona. Una minoria expressa que és necessari, però no només per als infants amb discapacitat visual, també per la resta (vegeu figura 28).

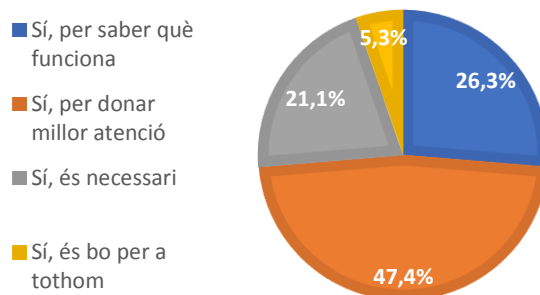

Figura 28. Gràfic del percentatge sobre demanar opinió.

28. L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
28.1. Sí	19/19	100%

Taula 28. Mostra sobre el treball cooperatiu.

En aquesta taula (vegeu taula 28) es pot observar que tots i totes les mestres aposten per l'aprenentatge cooperatiu (vegeu figura 29).

Figura 29. Gràfic del percentatge sobre el treball cooperatiu.

29. Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
29.1. Ajuda mútua i enriquiment, però dificultats en el material, recursos i suport; i la participació no és equitativa	9/19	47,4%
29.2. Els mateixos que els altres	1/19	5,3%
29.3. No especificat	1/19	5,3%
29.4. No ho sé	1/19	5,3%
29.5. Compromís i planificació	2/19	10,5%
26.6. Comunicació i posar-se d'acord	4/19	21,1%
26.7. Necessita ajuda	1/19	5,3%

Taula 29. Mostra sobre les dificultats i avantatges en el treball cooperatiu.

En la taula (vegeu taula 29) es pot observar que la majoria de mestres pensen que hi ha molts avantatges, sobretot perquè es poden ajudar mútuament, però també hi ha dificultats per a posar-se d'acord, participar de manera equitativa o tenir materials adaptats i suports. D'altra banda, una minoria expressen la necessitat de compromís i planificació, de rebre ajuda o que tenen els mateixos que la resta (vegeu figura 30).

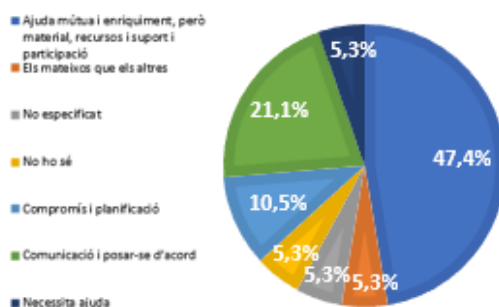

Figura 30. Gràfic del percentatge sobre les dificultats i avantatges en el treball cooperatiu.

27. En el teu centre s'utilitza la docència compartida?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
27.6. Sí	13/19	68,4%
27.7. No	6/19	31,6%

Taula 30. Mostra sobre la docència compartida.

En la taula (vegeu taula 30) es pot observar que la majoria de mestres utilitzen la docència compartida a l'escola (vegeu figura 31).

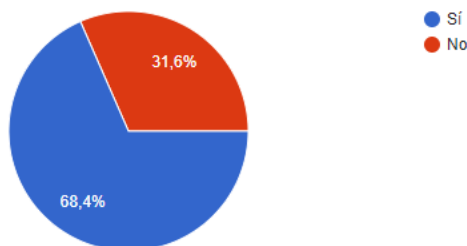

Figura 31. Gràfic del percentatge sobre la docència compartida.

28. En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què?		
Categoria	Freqüència	Percentatge
28.6. Sí	16/19	68,4%
28.6.1. Més ajuda	8/19	42,2%
28.6.2. Millor atenció	7/19	36,8%
28.6.3. Funciona	1/19	5,3%
28.7. No ho sé	3/19	15,8%

Taula 31. Mostra sobre l'ús de la docència compartida.

En la taula (vegeu taula 31) es pot observar que la majoria de mestres pensen que la docència compartida podria ser un suport per al progrés dels infants amb discapacitat visual a l'aula, ja que suposaria tenir més ajuda i poder donar millor atenció. D'altra banda, una minoria desconeixen si aquesta seria d'utilitat (vegeu figura 32).

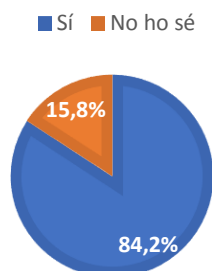

Figura 32. Gràfic del percentatge de l'ús de la docència compartida.

6. Resultats obtinguts en la recerca

A continuació, s'exposen els resultats obtinguts en la recerca i la relació d'aquests amb el marc teòric de referència. Per tal d'exposar els resultats, se seguirà el mateix ordre que en l'anàlisi; primer s'exposaran els resultats que fan referència als aspectes generals del centre, a continuació els que fan referència a la presència, seguidament la participació i, per acabar, el progrés.

- Resultats generals a nivell de centre

Els resultats que deriven de les preguntes generals són:

- La mostra d'estudi generalment se centra entre 31 i 50 anys.
- Més de la meitat dels i les mestres no han fet la menció d'Educació Inclusiva ni Educació Especial.
- La majoria de la mostra no han tingut infants amb discapacitat visual.
- Gairebé tots i totes les mestres afirmen que no han fet formació relacionada amb la discapacitat visual.

Tenint presents aquests resultats, es pot extreure que la majoria de mestres no tenen coneixements envers les necessitats dels infants amb discapacitat visual, ja sigui perquè no han fet la menció, no han rebut formació o no han tingut infants amb aquestes característiques a l'aula. Això afecta d'una manera directa amb les respostes sobre la presència, la participació i el progrés analitzades a continuació. D'aquesta manera, es parteix de la base que la majoria de mestres de la mostra necessitarien adquirir alguns coneixements i, per tant, es veurà reflectit en la resta de dades.

- Resultats en relació a la presència

Els resultats que deriven de les preguntes sobre presència són:

- Les escoles podrien estar preparades per a acollir als infants amb discapacitat visual, però necessitarien formació, recursos i suport.
- Gairebé la meitat de les escoles ofereixen formació sobre l'atenció a la diversitat i els trastorns del desenvolupament.
- La majoria d'escoles agrupen als infants seguint criteris heterogenis i aposten per una col·laboració amb les famílies.
- La majoria de mestres aposten per a afavorir l'autonomia d'infants amb discapacitat visual amb adaptació, materials, recursos, reforç positiu i rutines.
- Saben detectar les barreres que es podrien trobar els infants amb discapacitat visual: estructurals, per falta de recursos i de formació, per relacionar-se; i les condicions ambientals i estímuls sensorials que cal tenir presents.
- La majoria de mestres afirmen que s'ajuda als infants a integrar-se a partir de diferents estratègies (cohesió, codocència, professionals...).

Més de la meitat de la mostra pensen que les escoles on treballen estarien preparades per a acollir aquest alumnat, tot i que necessitarien ajuda, suports, materials i adaptacions. Els i les mestres que pensen que no estan preparades exposen motius similars: falta formació, recursos i material. En aquest sentit, ambdues respostes tenen un punt de convergència en el fet que encara hi ha barreres que poden influir en la participació, presència i progrés dels infants. Cal tenir present que les escoles ofereixen formació sobre l'atenció a la diversitat i els trastorns del desenvolupament, però la majoria de mestres no ha fet cap formació relacionada amb la discapacitat visual. Tot i això, saben com fomentar l'autonomia dels infants, ja que molt poca part de la mostra no sabia què fer a l'hora d'abordar-la (només 3 persones).

Tenint això present, la majoria dels i les mestres coneixen les barreres que podrien trobar els infants amb discapacitat visual a les escoles i a les aules. En aquest sentit, això és un gran avenç cap a la inclusió ja que un dels principals objectius que deriven de la *Llei 12/2009, les polítiques d'inclusió* de la UNESCO (2009) i el *Disseny Universal de l'Aprenentatge* és que es reconeixin les barreres que existeixen per tal de poder-les transformar. Algunes de les barreres exposades són les estructurals, en els recursos humans i materials, a l'hora de relacionar-se, les condicions ambientals o els estímuls sensorials. Així doncs, aquestes són citades per Andrade (2011), per tant, tot i afirmar no haver rebut formació, els i les mestres tenen alguns coneixements. Si bé és cert que també afirmen que necessiten formació i recursos, aspectes que des de l'escola o els equips multidisciplinaris s'ofereixen.

Els criteris d'agrupament de l'alumnat en la majoria d'escoles són heterogenis, ja sigui perquè fan cicles, internivell, per anys de naixement o per afinitats. A més, també afirmen que des de l'escola es col·labora amb les famílies i que es tenen presents els professionals externs a l'hora d'ajudar als infants a integrar-se al centre. Això és important perquè, tal com s'expressa en el *Decret 150/2017*, és essencial una coordinació i un treball en xarxa de tots els professionals que intervenen amb aquests infants. A més, el fet d'utilitzar criteris heterogenis afavoreix la igualtat d'oportunitats i és un pas cap a la inclusió des de l'equitat (Blanco, 2017).

Tenint això present, es podria deduir que els i les mestres pensen que les escoles sí que podrien abordar l'ensenyament i aprenentatge dels infants amb discapacitat visual des d'un enfocament inclusiu pel que fa a la presència d'aquests i aquestes a l'aula. No obstant això, caldria fer algunes modificacions per tal de poder reduir les possibles barreres que es podrien trobar. En aquest sentit, els i les mestres coneixen algunes d'aquestes barreres i això és un primer pas per a la inclusió.

- Resultats en relació a la participació

Els resultats que deriven de les preguntes sobre participació són:

- La majoria de mestres pensen que l'organització dels centres afavoreix la inclusió de l'alumnat, sobretot per la metodologia. A més, creuen que el suport psicopedagògic s'utilitza per a reduir les barreres a la participació.
- Les necessitats que coneixen els i les mestres estan relacionades amb els desplaçaments, la relació, les tasques, l'organització i els estímuls. La majoria de la mostra coneix algunes d'aquestes.
- Gairebé la totalitat de mestres creuen que anticipar les tasques és important perquè dona seguretat i permet fomentar l'autonomia. Durant les activitats s'aposta per fer una explicació detallada i, posteriorment, una valoració.
- La base de la gestió de la interacció entre infants a l'aula, segons la mostra, és la cooperació i la cohesió del grup.
- Més de la meitat de la mostra no coneixen suports o recursos per a atendre a l'alumnat amb discapacitat visual. Els i les mestres que en coneixen exposen ajudes no òptiques, òptiques o tecnològiques.
- Les dificultats en relació amb la participació són de falta de formació, material i recursos, principalment.

La metodologia utilitzada se centra en l'atenció dins l'aula, la col·laboració de l'alumnat, els criteris d'agrupació, la flexibilitat, els recursos i materials, el treball cooperatiu i els projectes. Això, juntament amb el suport psicopedagògic, és el que s'utilitza per a reduir les barreres que es poden trobar els infants a les aules pel que fa a la seva participació. Aquests aspectes estan estretament relacionats amb *l'Índex per a la Inclusió* (Booth i Ainscow, 2006) perquè es tenen presents les cultures, les polítiques i les pràctiques, per tant, aquestes metodologies tenen en compte criteris que afavoreixen la inclusió de l'alumnat, independentment de les necessitats de suport educatiu que puguin tenir.

Concretament, els i les mestres destaquen que les necessitats que mostren els infants amb discapacitat visual són les rutines, el Braille, el domini de l'espai, l'acompanyament, els continguts, les relacions amb el grup, els estímuls auditius i tàctils o eines de lectura i escriptura. Tot això és important perquè fa referència a barreres físiques, arquitectòniques, socials i actitudinals, destacades des de l'ONCE (2020). A més, també tenen una relació directa amb les implicacions proposades per Andrade (2011) i, com ja s'ha comentat abans, conèixer aquestes barreres és un primer pas per tal de poder-les suprimir.

Pel que fa a la realització d'activitats, els i les mestres creuen que és important fer una anticipació verbalitzada amb detalls perquè els infants puguin tenir seguretat i actuar amb autonomia. A més, creuen que és important fer una valoració per saber com se senten. A l'hora de reconèixer els suports i recursos que poden utilitzar durant les activitats, cal destacar que la majoria no n'ha dit cap. Els i les mestres que sí que en coneixen, destaquen ajudes òptiques, no òptiques i tecnològiques (Boix, et al., 2012; Andrade, 2011). Tenint això present, la mostra necessitaria formació sobre aquestes ajudes per tal de poder atendre als infants de la millor manera possible i assegurar la seva participació en les activitats. En aquest sentit, és un aspecte que ja afirmen que manca i, en aquest cas, és molt important per poder donar una resposta adequada.

Finalment, exposen que la gestió de grup es faria a partir de l'explicació de la necessitat per tal de fomentar una actitud de respecte i ajuda. Així doncs, cal que el grup estigui cohesionat i s'aposti per metodologies basades en el treball cooperatiu. Això és essencial perquè ajudaria a eliminar les barreres socials i actitudinals anteriorment esmentades. Aquest aspecte també es relaciona amb el canvi en les expectatives d'aprenentatge que es proposa en el document *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú* (Direcció General d'Educació Infantil i Primària, 2015).

- Resultats en relació al progrés

Els resultats que deriven de les preguntes del progrés són:

- Els i les mestres pensen que la programació està pensada perquè tothom aprengui i progressi. Tot i això, expressen que les principals dificultats que podrien trobar-se a l'hora d'assegurar el progrés són la falta de formació, materials i recursos.
- El tipus d'avaluació que pensen que és més adequat és del progrés: continuada i formativa.
- La majoria de mestres pensen que han de donar un feedback positiu i proper i que han de demanar als infants quins suports ajuden més per donar millor atenció.
- La mostra afirma que els infants aprenen de manera cooperativa, aspecte que permet ajudar-se mútuament, però poden haver-hi dificultats a l'hora de participar de manera equitativa, posar-se d'acord i tenir el material adequat.
- La majoria de les escoles analitzades utilitzen la docència compartida i pensen que podria ajudar al progrés dels infants amb discapacitat visual perquè es pot oferir més ajuda i millor atenció.

En l'anàlisi es pot observar que la totalitat de la mostra tenen una programació pensada perquè tothom aprengui i progressi. No obstant això, també afirmen que es podrien trobar amb dificultats de formació, material i recursos. Aquestes dificultats ja han estat analitzades anteriorment i són les principals causes de les barreres que es poden trobar als infants pel que fa al progrés, la participació i la presència. En aquest sentit, cal destacar que els infants es podrien trobar amb algunes limitacions derivades de la no-formació dels i les mestres i de les escoles. Tenint presents les altres dimensions i els resultats concrets d'aquesta, potser caldria fer-hi èmfasi.

Pel que fa al tipus d'avaluació utilitzada, la majoria de mestres pensen que cal tenir present el progrés amb una avaluació continuada i formativa. Això és important per tal de valorar l'infant, no només amb necessitats educatives de suport educatiu, sobre si mateix/a i, per tant, veure quina evolució fa. A més, s'aposta per un feedback positiu i proper, demanant als infants els suports que van millor per tal d'assegurar una atenció òptima. D'aquesta manera, s'aposta per un enfocament basat en la igualtat d'oportunitats i unes polítiques que es podrien aproximar a les proposades per l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (2009). En aquest sentit, és cert que encara es poden trobar algunes barreres, però la concepció dels i les mestres recau en un enfocament dirigit a tot l'alumnat de l'aula.

La cooperació és un altre dels aspectes que es tenen presents ja que permet ajudar-se mútuament, tot i que també hi poden haver dificultats en la participació equitativa, posar-se d'acord o disposar del material adequat. A més, s'aposta per la docència compartida per donar millor atenció i ajuda als infants. D'aquesta manera, es tenen en compte dues de les estratègies contemplades en *l'Índex per a la Inclusió* (Booth i Ainscow, 2006) per tal que els infants puguin estar presents, participar i progressar a l'aula a partir d'unes pràctiques adequades. En aquest sentit, aquestes escoles podrien abordar la inclusió d'aquests infants a partir de les pràctiques que ja utilitzen normalment.

Tenint això present, alguns aspectes de la recerca coincideixen amb recerques com la realitzada per Serrano i Palomares (2012), ja que s'aposta perquè els infants estiguin en un centre ordinari, amb el mateix currículum i les adaptacions i ajudes necessàries, que permetin garantir la presència, participació i progrés. És cert que encara queden algunes barreres per a eliminar, però els i les mestres són conscients d'aquestes. Alhora, també es contempen diferents aspectes del *Disseny Universal de l'Aprenentatge*, ja que té presents els objectius, els mètodes, els materials i l'avaluació.

7. Conclusions i discussió

El model d'escola del sistema educatiu actual és el d'un model inclusiu que busca oferir les mateixes possibilitats a tot l'alumnat, acceptant que són diferents ja que cadascú té unes capacitats, necessitats, interessos, motivacions, etc., determinats, però també que tots els infants, siguin quines siguin les seves característiques, tenen capacitat per aprendre. Aquest model implica entendre la diversitat com un factor positiu, que les escoles siguin per a tothom, que tot l'alumnat pugui participar i aprendre en els mateixos entorns educatius, i que tota la comunitat educativa hi estigui implicada. Aquest no és un procés fàcil, tot i que no ha estat objecte d'estudi en aquest treball, implica que el mestre o la mestra acompanyi a l'infant en el grup classe, mostri una actitud d'acceptació i atenció que serveixi per afavorir la relació entre tot l'alumnat.

La realització d'aquesta investigació pretenia donar resposta a quina és la concepció dels i les mestres d'Educació Primària sobre el grau d'inclusió d'infants amb discapacitat visual a les aules per tal de poder analitzar les barreres d'aprenentatge existents envers la presència, participació i progrés; així com les estratègies utilitzades. Després d'haver extret i analitzat els resultats, les principals conclusions que es desprenen són les següents:

En primer lloc, existeixen barreres per a l'aprenentatge ja que els resultats mostren que els i les mestres encara es poden trobar dificultats a l'hora d'assegurar la presència, participació i progrés per falta de formació, materials i recursos. Així doncs, els i les mestres són molt conscients de la realitat en la qual es troba el centre on estan, però calen mecanismes que els permetin avançar cap a pràctiques educatives més inclusives que assegurin la inclusió de tots i totes les alumnes en termes de presència, participació i progrés. En aquest sentit, s'ha pogut observar que la inclusió no és només qüestió d'aula, sinó també de centre. Per això és important la col·laboració i coordinació entre tots els professionals implicats en l'atenció de l'infant i la seva família, tant amb els serveis externs a l'escola, com pot ser el CREDV, com amb els de dins de l'escola, com poden ser altres mestres.

En segon lloc, fent referència a la presència dels infants amb discapacitat visual a les aules, cal destacar que la majoria de professorat saben detectar aquelles barreres que dificultarien aquesta presència, aspecte que és molt important. A més, des dels centres s'utilitzen criteris heterogenis a l'hora d'agrupar l'alumnat i es coneix la importància de les rutines per tal de donar seguretat als infants. D'aquesta manera, es tenen presents alguns aspectes relacionats amb la inclusió que permetrien atendre als infants amb aquest tipus de necessitats.

En tercer lloc, pel que fa a la participació, el professorat de la mostra creu que la metodologia de centre afavoriria la inclusió d'aquests infants, coneixen algunes de les necessitats que poden presentar, però no coneixen els suports que es poden utilitzar per a assegurar la seva participació. En aquest sentit, la mostra és coneixedora d'alguns dels aspectes que podrien assegurar la participació dels infants a l'aula, però també reconeixen que falta formació i recursos per tal de poder donar una resposta adequada i inclusiva.

En quart lloc, pel que fa al progrés, els i les mestres pensen que la programació està pensada per tal que tot l'alumnat aprengui i que és molt important fer una avaluació continuada i formativa. A més, la majoria d'escoles contempen estratègies proposades en *l'Índex per a la Inclusió* (Booth i Ainscow, 2006) com són la docència compartida i la cooperació. En aquest sentit, cada cop més són les escoles que utilitzen estratègies d'aquest tipus i això permet fer un pas cap a la inclusió que permet oferir més ajuda, millor atenció i millor cohesió de grup.

Tenint presents aquestes conclusions i els objectius de la recerca, s'ha pogut observar que la concepció dels i les mestres que han participat en la mostra és molt diferent (objectiu 1). Aquesta varia en funció de si han tingut infants a l'aula o no, si han rebut formació o dels coneixements que tenen envers les seves necessitats. En aquest sentit, es poden observar diferents punts de vista per a atendre a la diversitat que van des d'allò que utilitza el centre, en la metodologia per exemple, a allò que utilitzen els i les mestres, com seria el tipus d'avaluació o les estratègies utilitzades a l'aula. Així doncs, hi ha alguns aspectes que permetrien incloure els infants amb aquestes necessitats d'una manera inclusiva.

Referent a les estratègies utilitzades (objectiu 2), no s'han pogut extreure dades significatives ja que la majoria de mestres no tenen o han tingut un infant amb discapacitat visual a l'aula. En aquest sentit, és cert que coneixen algunes estratègies o ajudes que es poden utilitzar, sobretot les òptiques, no òptiques i tecnològiques, però aquest coneixement fa referència a una minoria de la mostra. A més, pel que fa a conèixer si els centres estan preparats per a acollir infants amb discapacitat visual de manera inclusiva, tenint presents possibles barreres d'aprenentatge (objectiu 3), s'ha pogut observar que els i les mestres detecten algunes d'aquestes barreres i això és un primer pas cap a la inclusió. D'aquesta manera, és important conèixer aquests obstacles per tal de poder-hi donar una resposta inclusiva que ajudi a superar-los. Tot i això, es troben amb falta de formació, materials i suport a l'hora de poder aconseguir-ho, per tant, cal incidir en aquests aspectes.

Per acabar, aquest treball ha permès aprendre des d'aspectes teòrics vinculats a la discapacitat visual fins a aspectes pràctics a nivell d'intervenció d'aula, amb l'objectiu de prendre consciència de molts coneixements clau i necessaris per millorar la inclusió de l'alumnat amb discapacitat visual dins el centre educatiu. Les pràctiques que el mestre o la mestra aplica a l'aula tenen molt a veure amb la concepció que tenen sobre l'atenció a la diversitat. Això té relació amb les seves experiències, amb la formació rebuda, amb l'acompanyament a nivell de centre, entre d'altres. Per això, en les respostes de l'enquesta queda palès que hi ha diferents aportacions que donen a veure diferents pràctiques educatives i concepcions sobre l'atenció a la diversitat.

En aquest sentit, és essencial la formació i l'assessorament als docents per tal d'afavorir la presència, la participació i el progrés de l'alumnat que es troba amb barreres per a la participació i l'aprenentatge degut a condicions de discapacitat. No obstant això, no es pot obviar que la inclusió d'un infant amb discapacitat visual a l'aula també genera certs sentiments entre els companys i companyes.

D'altra banda, cal destacar que la recerca en si ha presentat algunes limitacions. Per exemple, en futurs treballs de recerca amb més envergadura s'haurien de tenir en compte alguns aspectes com:

1. Utilitzar altres instruments de recollida dades tals com observacions o sociogrames que permetin obtenir informació directa i objectiva del treball que s'està portant a nivell d'aula i dur a terme un procés de triangulació d'aquests instruments per tal d'evidenciar si allò que expressa el professorat és una realitat a nivell d'aula.
2. També seria important introduir altres aportacions com dels infants, les famílies i/o l'equip de professionals externs al centre que ajudin a concretar més en la realitat de l'escola, com a agents que també formen part de la comunitat educativa.
3. Una de les grans limitacions en aquesta recerca ha estat no poder entrar a l'aula, ja que era el pretext inicial, però degut a les condicions actuals de la COVID ha estat impossible poder observar i fer el seguiment d'alguns casos d'alumnat amb discapacitat visual, tal com estava previst. Tot i que fos un estudi de casos i les dades no es poguessin generalitzar, ajudarien a prendre decisions de millora al centre en concret per tal d'avançar en la millora de pràctiques educatives inclusives d'altres alumnes amb les mateixes condicions de discapacitat.

8. Referències bibliogràfiques

- Albertí, M. i Romero, L. (2010). *Alumnado con discapacidad visual*. Graó.
- Lledó, A. (2009). Una mirada desde el presente al origen de la institucionalización de la educación especial. Dins R. Roig (Coord.), *Investigar desde un contexto educativo innovador* (pp. 251-262). Marfil.
- Silvestre, N. (coord.). (2000). *Sordera. Comunicación y aprendizaje*. Barcelona: Masson.

9. Webgrafia

- Ainscow, M. (2005). Developing inclusive systems: what are the levers for change?. *Journal of Educational Change*, 6 (2), 1-16. Researchgate. https://www.researchgate.net/publication/44838506_Developing_inclusive_education_systems_What_are_the_levers_for_change
- Andrade, P.M. (2011). *Desafíos de la diferencia en la escuela. Alumnos con deficiencia visual. Necesidades y respuesta educativa*. Ferecerca. <http://www2.ferececa.es/pedagogico/Documents/Discapacidad%20Visual%205.pdf>
- Asamblea General de les Nacions Unides, del 13 de desembre, Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i protocol facultatiu, article 1 (2006).
- Bautista, G., Castejón, E. i Espasa, A. (2012). *Bases normatives, organitzatives i curriculars d'atenció a la diversitat*. UOC. <http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/68725/1/Bases%20normatives%20organitzatives%20i%20curriculars%20d%27atenci%C3%B3%20a%20la%20diversitat.pdf>
- Besalú, X. (s.d.). *Puesta en práctica de la educación intercultural en los centros escolares*. https://campus.uvic.cat/aules/pluginfile.php/775802/mod_resource/content/1/Xavier_Besalu_Costa_Puesta_en_practica_de_la_educacion_intercultural_en_los_centros_escolares.pdf
- Blanco, R. (2017). La atención educativa a la diversidad: las escuelas inclusivas. *Calidad, equidad y reformas en la enseñanza*, 87-99. MEC. https://www.mec.gov.py/talento/archivo/convocatoria07-2017/material/ejes/curriculum/3_escuelas_inclusivas.pdf
- Boix, S., Codina, M., Corbella, M.T., Miret, J., Solé, A. i Tapia, I. (2012). *Estratègies per a la inclusió de l'alumnat amb discapacitat visual*. Ateneu. http://ateneu.xtec.cat/wikiform/wikiexport/cursos/escola_inclusiva/d232/index#ga=2.122648457.30726021
- Booth, T. i Ainscow, M. (2006). *Índex per a la inclusió. Guia per a l'avaluació i millora de l'educació inclusiva*. CSIE "Centre for Studies on Inclusive Education" <https://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20Catalan.pdf>

- CEFIRE d'Educació Inclusiva (2020). *Orientacions per a programar amb Disseny Universal i Accessibilitat (DUA-A)*. <https://portal.edu.gva.es/cefireinclusiva/wp-content/uploads/sites/193/2020/06/Orientacions-DUA-A-val-versio%CC%81-imprimible-GENERAL.pdf>
- Centro de Recursos Educativos de la ONCE (2010). Prevención e intervención en los trastornos del desarrollo en atención temprana. Ceguera y trastornos del espectro autista. *Integración: Revista sobre discapacidad visual*, 58. ONCE. <https://www.once.es/dejanos-ayudarte/la-discapacidad-visual/revista-integracion/2010-integracion-56-58/numero-58/58-06-sat-prevencion-e-intervencion-en-los.pdf/view>
- Cornejo, C. (2017). Respuesta educativa en la atención a la diversidad desde la perspectiva de profesionales de apoyo. *Revista Colombiana de Educación*, 73, 75-94. Redalyc. <https://www.redalyc.org/pdf/4136/413651843005.pdf>
- Crosso, C. (2010). El Derecho a la Educación de Personas con Discapacidad: impulsando el concepto de Educación Inclusiva. *Revista Latinoamericana de Educación Inclusiva*, 79-95. Repositorio cdpd. http://www.repositoriocdpd.net:8080/bitstream/handle/123456789/413/Art_CrosoC_DerechoEducacionPersonas_2010.pdf?sequence=1
- Dalmau, M., Sala, I. i Llinares, M. (2015). *Pautes sobre el Disseny Universal per a l'aprenentatge (DUA)*. <https://drive.google.com/file/d/0B9TjPRfUZJUsZmNDVm5zOGNKak0/view>
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 7477 (2017).
- Direcció General d'Educació Infantil i Primària. (2015). *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú. Materials per a l'atenció a la diversitat*. Barcelona: Servei de Comunicació i Publicacions. <https://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20Catalan.pdf>
- Duran, D., Giné, C. i Marchesi, A. (2010). *Guia per a l'anàlisi, la reflexió i la valoració de pràctiques inclusives*. Barcelona: Servei de Comunicació i Publicacions.
- Echeita, G. (2017). Educación inclusiva. Sonrisas y lágrimas. *Aula abierta*, 46(0), 17-24. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6060634>
- González, A.C., García, F.J. i Ramírez, R. (2013). Discapacidad visual. *CULCyT: Cultura Científica y Tecnología*, 10(51), 193-205. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7076044>
- Grupo Social ONCE (2020). *La discapacidad visual*. ONCE. <https://www.once.es/dejanos-ayudarte/la-discapacidad-visual>
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, *Quaderns de legislació núm. 82, article 77* (2009).

- Llei Orgànica 1/1990, del 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema educatiu, *BOE* núm. 238 (1990).
- López, N. (2016). Inclusión educativa y diversidad cultural en América Latina. *Revista Española de Educación Comparada*, 27, 35-52. E-spacio. http://e-spacio.uned.es/fez/eserv/bibliuned:reec-2016-numero27-5010/Inclusion_educativa_diversidad.pdf
- López-Vélez, A.L. (2018). *La escuela inclusiva. El derecho a la equidad y la excelencia educativa*. Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco. <https://addi.ehu.es/bitstream/handle/10810/26837/USPDF188427.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Martínez, J. (2011). Métodos de investigación cualitativa. *Corporación internacional para el desarrollo educativo*, 27-38. <http://saber.cide.edu.co/ojs3.2/index.php/silogismo/article/view/111/85>
- Meneses, J. i Rodríguez, (2013). *El qüestionari i l'entrevista*. UOC. <https://femrecerca.cat/meneses/publication/cuestionario-entrevista/cuestionario-entrevista-cat.pdf>
- Motos, J.F. (2011). Comunicació i discapacitat visual. *TSnova. Revista de Trabajo Social y Servicios Sociales*, 4, 95-105. *TSnova*. http://www.cgtrabajosocial.com/app/webroot/files/valencia/files/TSNova/tsnova_n4.pdf#page=95
- OCDE (2007). *Diez pasos hacia la equidad en la educación*. OCDE. <http://www.oecd.org/education/school/40043349.pdf>
- Oliver, M.C. (1998). *La atención a la diversidad desde los Agrupamientos flexibles de alumnos* (Tesi doctoral). Universitat de Barcelona. <http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/41470/1/TOL7401.pdf>
- Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (2009). *Directrius sobre polítiques d'inclusió en l'educació*. França: UNESCO.
- Riba, C. (2014). *Mètodes d'investigació qualitativa*. Oberta UOC Publishing SL. http://cv.uoc.edu/annotation/475364da13fc487b002fb9218ade5ca9/487521/PID_00212200/index.html
- Serrano, I. i Palomares, A. (2012). Modelos inclusivos de escolarización para alumnos con discapacidad visual. Dins M.J. Cotrina i M. García (Coords.), *Congreso Internacional XXIX Jornadas de Universidades y Educación Especial. Prácticas en Educación Inclusiva: diálogos entre Escuela, Ciudadanía y Universidad* (pp. 33-42). Departament de Didàctica de la Universitat de Cádiz. [https://rodin.uca.es/xmlui/bitstream/handle/10498/16803/ACTASCEE2012UCA\(1\).pdf?sequence=1#page=33](https://rodin.uca.es/xmlui/bitstream/handle/10498/16803/ACTASCEE2012UCA(1).pdf?sequence=1#page=33)
- XTEC (2020). *CREDV*. XTEC. <http://xtec.gencat.cat/ca/serveis/see/credv/>

ANNEXOS

ÍNDIX

Annex 1. Enquesta	II
Annex 2. Resposta 1 a l'enquesta	III
Annex 3. Resposta 2 a l'enquesta	IX
Annex 4. Resposta 3 a l'enquesta	XVI
Annex 5. Resposta 4 a l'enquesta	XXII
Annex 6. Resposta 5 a l'enquesta	XXIX
Annex 7. Resposta 6 a l'enquesta	XXXVI
Annex 8. Resposta 7 a l'enquesta	XLII
Annex 9. Resposta 8 a l'enquesta	XLVIII
Annex 10. Resposta 9 a l'enquesta.....	LIV
Annex 11. Resposta 10 a l'enquesta.....	LXI
Annex 12. Resposta 11 a l'enquesta.....	LXVIII
Annex 13. Resposta 12 a l'enquesta.....	LXXIV
Annex 14. Resposta 13 a l'enquesta.....	LXXX
Annex 15. Resposta 14 a l'enquesta.....	LXXXVI
Annex 16. Resposta 15 a l'enquesta.....	XCIII
Annex 17. Resposta 16 a l'enquesta.....	C
Annex 18. Resposta 17 a l'enquesta.....	CVI
Annex 19. Resposta 18 a l'enquesta.....	CXIII
Annex 20. Resposta 19 a l'enquesta.....	CXX

Annex 1. Enquesta

Preguntes generals d'escola:

- Quina és la teva edat?
- Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial?
- Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula?
- Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual?

Preguntes sobre la presència:

- Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual? Justifica la resposta.
- El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament?
- Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat?
- Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies?
- Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual?
- Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre?
- Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima?
- S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com?

Preguntes sobre la participació:

- Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta.
- Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual?
- Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer?
- Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)?
- Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si?
- Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta.
- Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins?
- El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació?
- En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual?

Preguntes sobre el progrés:

- La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui?
- Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat?
- Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas?
- Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què?
- Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual?
- Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què?
- L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament?
- Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges?
- En el teu centre s'utilitza la docència compartida?
- En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què?

Annex 2. Resposta 1 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Crec que seria complicat però amb ajuda penso que es podria atendre.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Criteris d'heterogeneïtat entre els alumnes a cada aula.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Posar-los davant de tot, fer les feines més grans perquè pugui veure-ho millor.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

No veure bé les tasques que ha de fer i no poder jugar lliurement a l'hora del pati.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

No ho sé

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

No

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Crec que falten hores d'educació especial.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Necessitats específiques per veure tot el que s'està fent a l'aula.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

No ho sé

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

No ho sé

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

S'ha de parlar bé als companys perquè el respectin i l'ajudin

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No en conec cap

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Crec que sí

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Amb moltes coses que no conec

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Que les projeccions i les feines són petites i no ho vegi bé.

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

L'avaluació oral

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

No ho sé

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

No ho sé

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

No ho sé

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Annex 3. Resposta 2 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Crec en l'atenció de la discapacitat a l'aula ordinària, però sempre que hi hagi els recursos adequats i
suficients.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

La heterogeneïtat, les relacions que es tenen entre ells i en cap cas mai separar-los per nivells

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

En el cas que en tingués el col·locaria en un lloc proper a la pissarra digital i proper a l'espai on es mou el mestre. També utilitzaria símbols, imatges i tot allò que li pogués complementar la comprensió de l'activitat.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Hi pot haver dificultats estructurals (il·luminació deficient, poc espai,..) manca de recursos i materials per complementar la seva educació, també manca de formació per part dels propis docents.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Segurament que les condicions ambientals de l'aula facilitin la seva visió; cortines, fluorescents freds,...

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Qualsevol alumne amb alguna diversitat funcional, quan arriba a l'escola és atès per la MEE, amb la col·laboració estreta de l'equip d'assessorament psicopedagògic. La comissió CAD també n'hurà de tenir coneixement i el propi tutor/a haurà de formar part d'aquestes agrupacions de treball

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sempre ens hem destacat per ser un centre molt inclusiu, cosa que s'ha fet a vegades sense tenir els recursos adients i amb l'esforç de l'equip docent que ho ha hagut d'entomar. L'atenció s'ha fet a dins de l'aula i sempre s'ha comptat amb la col·laboració d'alumnat que també hi ha posat el seu granet de sorra per tal d'ajudar a la integració d'aquest alumne

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Si ens creiem l'atenció a la diversitat, hem d'atendre aquest alumne i tots els altres. Segurament poder disposar dels continguts en un llenguatge comprensible per ells.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

L'anticipació és important per a tots, però sens dubte per aquest alumne encara més. Tot allò que poguem fer per facilitar la comprensió d'allò que anirem a fer serà sempre útil i beneficiós per a l'alumne.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Cal tenir els recursos materials necessaris i a partir d'aquí la pràctica educativa no hauria de diferir de la resta de l'alumnat. Segurament la figura d'un mestre de suport en algunes activitats seria necessària.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Amb el treball col·laboratiu.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut d'específiques

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

L'accessibilitat a les eines telemàtiques

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Crec que és una eina indispensable

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

segurament em caldria reciclar-me amb eines actualitzades i més adients per atendre aquesta diversitat funcional

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Em caldria suport a l'aula en alguns moments

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

La formativa, anar avaluant el procés a mida que es va avançant

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Personal, íntim, a la seva vida, quan ho necessiti i no abans...

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Crec que saber allò que li va bé és de rebut demanar-li.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Crec que el treball cooperatiu ha d'anar bé, però cal el compromís de la resta de membres, això podria ser una dificultat.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Sí En aquests casos la docència realment compartida pot ser d'una gran ajuda

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 4. Resposta 3 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No, no té suficients recursos de moment, ja que no n'ha tingut. Suposo que si fos el cas, l'escola n'adoptaria, ja que crec que està capacitada per fer-hi front.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

L'alumnat s'agrupa repartint entre nens i nenes, relacions i infants amb NEE. S'intenta que les aules siguin el més homogènies possibles entre si.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Oferir recursos manipulables, auditiu...

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Relacions entre companys/es, mestres... No podria fer moltes de les activitats pensades en el moment, ja que són visuals.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Audició, recursos tàctils... Fomentar una educació on l'audició sigui la base de l'aprenentatge

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

L'escola no ha tingut mai cap infant amb discapacitat visual. Pel que fa a la resta de NEE, s'adopten mesures especials en cada cas, com per exemple reforç individualitzat, SIEI, codocència...

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

crec que sí que estaria integrat, ja que s'intentaria adoptar mesures. No obstant, l'escola no ha tingut cap cas i, per tant, no sé quines mesures específiques s'adoptarien. La inclusió és fonamental, per això s'intentaria abordar-la d'alguna manera.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Dificultats de relació, suport individualitzat.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí, és important que sàpiguen què és el que van a fer, de quina manera... La planificació hauria de ser basada en els seus interessos i necessitats, adoptant mesures que abordessin la discapacitat visual

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Prèviament és important explicar al nen/a què es va a fer, durant podria ser un reforç individualitzat i ajuda i, posteriorment una valoració

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

fomentar propostes de cohesió de grup, ja que la inclusió és fonamental.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No he rebut formació.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No, caldria fer-ne recerca.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Si

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

La no formació. Caldria treballar aquesta NEE per poder abordar-la a les aules

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

La no experiència, caldria treballar amb aquest supòsit i aprendre recursos i eines

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

PI adaptat a l'infant amb necessitats

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Positiu, motivador.. Explicar què s'està fent, objectius, ambient, etc.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, és una font de recursos per poder-lo ajudar i ajustar-se a les seves necessitats

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

cooperativament s'ajuda entre tots i totes i s'adquireix un aprenentatge comú, desavantatges la no participació equitativa amb propostes adequades (si és el cas)

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Sí, la codocència seria un recurs adequat per ajudar a l'infant

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Annex 5. Resposta 4 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No gaire. Els mestres tenim poca formació i probablement necessitaríem l'assessorament d'un especialista en el cas que ens trobéssim amb un alumne amb discapacitat visual.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Per nivells, manera de ser de cada nen, afinitats que tenen els companys...

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Conèixer experiències d'altres centres, demanar ajuda a professionals d'aquest àmbit... Seguir rutines, pautes, un ordre en el material i altres estratègies que el poguessin ajudar a ser més autònom.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Ens els materials que tenim (contes, fitxes, tauletes...) En tot aquest camp caldria fer molts canvis i recorre a organitzacions que ens poguessin ajudar.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Aprofitar la part auditiva i sensorial que probablement tenen molt més desenvolupada. Situar-lo també en l'espai que es pugui orientar bé.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

En el cas que ens hi trobéssim estic convençuda que faríem el possible perquè se sentís bé i atendre' l per tal de poder estar ben atès.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Penso que és un centre inclusiu ja que sempre que hem tingut un alumne amb alguna discapacitat important se l'ha atès.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Tot el que està vinculat amb el llenguatge de Braille i unes rutines que tot estigui situat al mateix lloc, un bon domini de l'espai per saber on és l'aula, els lavabos, el pati ... I com arribar-hi.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Anticipar sempre és bo per tothom ja que dóna seguretat. En el cas d'alumnat especial encara més. Oralment la mestra pot anar anticipant el que farem.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Assegurar què ha entès que ha de fer, mirar si ho va entenent i si cal posar-li un alumne que pugui consultar en cas que ho necessiti.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Tenir un alumne en discapacitat enriqueix molt als companys i els fa ser molt més sensibles i respectuosos. Els enriqueix molt més que no tenir-lo i els fa persones respectuoses i generoses per la societat.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

No

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Suposo que si.

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Falta de material adaptat

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Falta de formació meua i desconeixença però suposo que amb intuïció,

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Intentar avaluar-lo com els seus companys adaptant el què calgui a la seva situació

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

S'ha de tractar com qualsevol alumne, respectant- lo i estimant- lo com els altres alumnes sense discapacitat.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Si, per poder-lo atendre millor.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Les mateixes que un alumne sense la discapacitat.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Si, perquè si fa algunes hores amb un especialista podrà ser més ben atès.

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 6. Resposta 5 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Sí, tenim un infant amb dificultats visuals i es treballa amb ell a l'aula amb els recursos que hi ha i que pot
disposar l'escola.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Els agrupa cada final de cicle depenent diverses característiques i vincles dels alumnes.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

S'està iniciant el procés amb Braille i amb àudios (ordinador i auriculars) per tal de no haver de dependre sempre de l'escriptura i la lectura que és amb el que més dificultats es troba. A vegades és complicat poder trobar la pròpia autonomia de l'infant durant tota la sessió, però s'intenta de la manera que li pugui ser més còmode per treballar.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Actualment, tenim unes hores de vetlladora que fins fa poques setmanes no hi eren, aquest fet a millorat molt l'estància a l'aula, però fins llavors, era una dificultat, ja que es reduïa molt l'estona en la que es podia estar per l'alumne tenint en compte que també hi ha tota la resta del grup.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Tenir contacte físic amb diversos elements de l'entorn per entendre i saber de què es parla. Rebre una bona comunicació per poder imaginar i entendre conceptes bàsics de la vida quotidiana.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Sí, s'intenta integrar-lo al grup amb dinàmiques i potenciant la cohesió de grup entre l'alumnat.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí, tot i que s'ha d'anar adaptant a les realitats de cada moment.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

.....
Suport, acompanyament i atenció més personalitzada.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

.....
Sí, si s'anticipa o s'explica amb antelació les activitats, horaris o programació, ho poden viure de manera més tranquil·la.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

.....
Explicar bé perquè s'entengui i assegurar que es resolen els dubtes. Després fer-ne una reflexió per talde poder saber com s'ha sentit, la seva opinió i si l'ha pogut realitzar de manera autònoma.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

.....
S'ha de potenciar verbalment i amb dinàmiques per intentar que hi hagi la millor cohesió possible.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

.....
No he rebut formació.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

.....
Braille, faristol, lupa, audacity, audiolectors, aplicacions per l'ordinador per tal de millorar i afavorir-nel'ús..

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

.....

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

El fet de tenir molts alumnes a l'aula i un sol docent. A vegades dificulta la participació de tots i totes els infants de l'aula, per això si es pot, treballar de manera general fent les mateixes activitats s'ha d'evitar, ja que no tots els alumnes tenen les mateixes realitats i nivells.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Que no tots els materials estan adaptats i per tant, s'han de preparar apart i tenir-ho en compte. Tots els especialistes també ho han de tenir en compte.

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Depenent de les activitats i el que s'hagi d'avaluar. No penso que hagi de ser diferent que la resta d'alumnes.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Feedbacks positius, per tal de poder millorar

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, és indispensable. Nosaltres no sabem com hi veuen.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Ha de rebre alguns suports per tal dels companys/es, llegir les activitats, fer-ho més oralment...

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

En el nostre cas, funciona. Hi ha hagut una bona adaptació i hi ha una bona cohesió, comunicació i relació entre les dues tutores.

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 7. Resposta 6 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

Sí

No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Crec que no. Falten recursos humans i no només per això

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

Sí

No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Enguany s'han fet grups per cicles

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

Sí

No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

no ho sé

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

ho desconec

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

no ho sé

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

crec que si

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Si, ho afavoreix atès que hi ha agrupacions de pocs alumnes i flexibles

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Possiblement no s'assabentin del que es tracta a l'aula

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Si. Preparar abans

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Ho desconec

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

S'han d'ofertar activitats que permetin interacció

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

no

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

No ho sé

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

necessitem formació per això

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Desconeixement de com cal actuar

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

no entenc la pregunta

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

no ho sé

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Si. Pot ajudar a saber com actuar

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

La comunicació entre ells pot costar

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Si, seria una ajuda

Annex 8. Resposta 7 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Només tenim un alumne amb discapacitat visual, i per ell, crec que està adaptat de manera suficient. Un alumne/a amb una discapacitat visual molt més greu potser caldria fer-hi adaptacions

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Cíclica

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Adaptar les propostes segons les seves necessitats, adaptar dispositius mòbils, elecció de llibres adequats, tenir en compte el lloc on seu...

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Complementar-ho amb explicacions detallades

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Si, a través de dinàmiques o assemblees es va treballant

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí, estem organitzats per cicles, som una escola petita. A cada cicle es fan grups internivells i hi ha una mestra d'educació especial

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Dificultats per percebre espais amb diferent alçada, trobar les coses que no estan al seu lloc habitual, en el cas d'educació física cal repensar algunes activitats...

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

si, molt. compartir amb ells i anticipar què farem i com

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

plantejar una activitat tenint en compte les necessitats concrets d'aquell alumne

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

el treball cooperatiu pot ser una bona eina

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

no he rebut formació

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?

Quin/quins? *

Lupes, faristol

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Si

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

En el cas de l'alumne que tenim no tenim cap dificultat per assegurar la seva participació en el dia a dia de l'escola

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

cap relacionada amb la seva discapacitat visual

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

continuada i formativa

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

un feedback proper i adequat al seu llenguatge

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

si, ell millor que ningú sap el que li va bé

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

la resta d'alumnat l'entén i aprèn a ajudar-lo i respectar-lo

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

si, dos mestres a l'aula són de molta ajuda

Annex 9. Resposta 8 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Sí, amb els equips de suport necessaris.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Internivells

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

No m'he trobat mai amb el cas però suposo que assignar-los tasques i responsabilitats que puguin fer.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Poca formació del professorat

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Controlar el soroll, ja que l'oïda serà la seva font principal d'informació.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

No n'hem tingut mai cap però sí altres diversitat a funcionals i hem utilitzat suports EAP, CREDA, vetlladors i professionals externs (les famílies)

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí, sempre tenim present les necessitats de l'alumnat, siguin quines siguin.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Creo que necessiten molt acompanyament per anar guanyant autonomia.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Nonsé si cal fer-ho de forma especifica, jo només ho faria si també ho fes amb la resta de la classe.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Planificar com rebrà la informació i de quina manera li serà més fàcil portar a terme l'activitat.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Promoure un bon teixit relacional entre ells, llavors ja col·laboren sols.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut darrerament, fa anys de l'última que vaig fer en aquest camp. Però no era de discapacitat visual.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

Doncs la veritat és que no.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Si, ho observo en altra tipologia d'alumnat amb diversitat funcional.

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Falta de recursos.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Falta de recursos.

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Avaluació formativa, per donar importància al procés i no al resultat.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Com el que donem a tot l'alumnat, que permeti avançar i millorar.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

I tant, així podem focalitzar la nostra intervenció.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Jo crec que pot participar dins les seves possibilitats si es planifica bé l'activitat.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

I tant, tenir més recursos sempre ajuda

Annex 10. Resposta 9 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No n'hem tingut mai cap. Hem tingut infants amb discapacitat auditiva i sí que l'hem atès el millor qhem pogut: SIEI, PI, material adaptat, etc.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Diversitat entre línies homogènia entre sexes, NEE, PI, nouvinguts, relacions amistat, etc.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Utilitzar recursos adaptats, material manipulatiu i auditiu...

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

No tenir capacitat per estar al mateix nivell q la resta de grup-classe en quant a continguts visuals, relacions entre companys/es, espais...

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Necessitats òptimes, ambient, material adaptat...

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

S'ajudaria, sí. No n hem tingut però s'intentaria oferir recursos per fomentar cohesió de grup, espais onse sentis còmode i segur, transmetre informacions, dinàmiques d'aprenentatge, avaluació adaptada...

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

L'escola té SIEI i acull a infants amb NEE que ho necessitin. Un infant amb discapacitat visual podria ser motiu d'acollida, s'intenta ajudar a l'alumne amb recursos i materials adaptats, mestra, educadora.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Activitats flexibilitzades, adaptacions, continguts manipulatius i auditius, que pugui fer relació amb la resta del grup, no sentir-se exclòs.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí, podria ser una bona manera per facilitar l'aprenentatge. Rutines fixes, per exemple.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Abans: anticipar, parlar, conèixer, saber de l'infant. Durant: recursos adequats, ajuda. Després: valoració, millora, avaluació de l'activitat.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

És important per fomentar la cohesió fer dinàmiques, conèixer la NEE, de quina manera poden acollir a l'infant, com sentir-se segur i adaptat..

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'hem rebut, i personalment penso que és una de les carències que moltes escoles encara tenim, manca de coneixements x abordar realitats com aquesta.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

Braille, materials manipulatius, auditius. Materials que pugui conèixer l'infant.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Podria ser una manera de trencar barreres, tot i que la manera de treballar de l'escola (conjuntament amb família i infant) tb té un paper fonamental.

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

La no formació per tenir un infant amb aquesta NEE a l'aula.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Crec q és un tema que caldria formació cap a tot el claustre, és intnteressant de saber. Sobretot conèixer l'infant, què necessita, com ajudar-lo..

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Objectius adaptats als continguts, per exemple.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Constant, positiu, motivació.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, si coneixes l'alumnat pots progressar curricularment. UN infant amb NEE té necessitats que pot facilitar a l'equip de mestres oferir-ho a l'aula

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

la cohesió de grup és clau, ajuda a la inclusió. Cal fomentar un espai i ambient còmode. desavantatges, treballar cooperativament, no és equitatiu amb un infant amb NEE; caldria materials adaptats i recursos útils

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Sí, i sense tenir-lo també. La Codocència caldria estar a les aules: aprendríem tots de tots, i l'alumnat podria estar més atès fomentant una inclusió total

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 11. Resposta 10 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No, perquè falta informació i formació per atendre millor aquests alumnes

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

De petits són heterogenies fins i tot per l'edat i quan arriben a 4rt llavors s'agrupen en grups heterogènis però per any de naixement.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Disposició del material sempre al mateix lloc, espai suficient entre taules, cadires i mobles, facilitar tècniques o instruments que necessitin, augmentar el tamany de la lletra, activitats auditives en lloc de visuals.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Les escales per accedir a les aules, el material de joc i treball poc adequat.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

La via auditiva, s'ha de posar paraules a tot el que es fa o s'explica amb suport visual.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Sí. Es faciliten experiències a l'altre alumnat per tal que es sentin com l'infant amb la discapacitat visual, es promou la cohesió de grup, l'acceptació dels companys, la cooperació entre iguals i activitats on l'infant amb discapacitat visual pot destacar

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí, perquè s'afavoreix la interacció entre iguals i la cooperació.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

A l'inici ajuda per poder-se situar a l'espai, instruccions verbals d'on són els materials i del què s'està fent.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

En el nostre cas no li és necessari si estem a l'aula, però si sortim fora d'un espai conegut si que se li ha d'anticipar què farem, què trobarem i de quina manera hi anirem.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Poder-li facilitar el material abans de l'activitat per tal que el conegui, oferir-li el suport auditiu i donar-li més temps per assimilar el que s'ha explicat

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

S'han de posar al lloc de l'infant amb discapacitat i comprovar que no és fàcil orientar-se i realitzar les activitats.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

No.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Si

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

En el treball per projectes és difícil anticipar les activitats i poder preveure possibles recursos i estratègies per poder treballar temes concrets.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

En els projectes és difícil poder preveure quins temes es treballaran i, per tant, és complicat poder tenir preparats els materials auditius per aquests infants.

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

L'observació perquè és com veuen millor els progressos.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Molt positiu, reconeixent tots els progressos que fan i potenciant l'autoestima

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Si per poder esbrinar quins els hi són més útils

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Dificultats a l'hora d'escriure i observar imatges. Avantatges: el treball entre iguals ja que proporciona un aprenentatge molt ric.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Si perquè hi ha més suport per l'aula i per tant més atenció

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 12. Resposta 11 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Potser en algunes coses sí, però no disposem de tots el materials.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Grups internivell.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Fomentar al màxim els seus punts forts, molt reforç positiu.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Falt de material...

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Estimular els altres sentits de maneres diferents.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

No en tinc constància.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Segurament falten coses.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Ajuda i recolzament humà.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí.
.....

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Sobretot tenir en compte els diferents nivells i diferents maneres d'arribar i resoldre una activitat.
.....

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Treballant entre diferents nivells.
.....

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

Una mica.
.....

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No.
.....

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Crec que sí.
.....

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Falta de recursos.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Manca de recursos.

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Tots els tipus.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Molt constant i instantani.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, ells saben millor que ningú què necessiten.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Necessita ajuda.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

No ho sé.

Annex 13. Resposta 12 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No, caldria millorar algunes infraestructures i caldria material específic

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Es té en compte el nivell d'aprenentatge i també les relacions entre ells. Actualment tenim grups
internivells.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

S'hauria d'adaptar segons les seves necessitats amb material adient i poder facilitar la seva autonomia.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Dificultat de desplaçament dins del centre autònomament

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Evitar estímuls auditius que puguin interrompre el seu aprenentatge i fomentar els estímuls tàctils.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Actualment no en tenim cap i que jo recordi tampoc hi ha hagut cap alumne amb discapacitat visual. Però es faria el que calgués per tal d'ajudar-lo.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí, perquè dins de l'aula es poden ajudar entre ells.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Necessiten més estímuls auditius i molt ordre.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí molt. Fer una explicació prèvia del Planning del dia

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Activitat molt ben preparada, explicació prèvia, dur a terme l'activitat amb suport i resum de l'activitat conjuntament.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Fent treballs conjuntament

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

Sí serveixen, perquè quan tens un alumne amb aquestes característiques tot tipus d'ajuda va bé.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Sí

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Ara mateix amb moltes perquè vaig molt perduda

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Amb moltes perquè ara mateix necessito molta formació

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Avaluació continuada

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Major

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, perquè són els màxims coneixedors de quins suports li van millor.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Hi veig molts avantatges, ja que sempre estaria acompanyat

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Sí, perquè és un suport molt important

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Annex 14. Resposta 13 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No, caldria millorar les infraestructures.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Les relacions entre ells i que siguin grups heterogenis

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Afavorir que sigui el màxim d'autònom possible

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Amb dificultats d'aprenentatge per poder seguir el ritme i d'infraestructures a l'hora de desplaçar-se.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

evitar estímuls auditius que puguin interrompre l'aprenentatge.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

actualment no tenim cap alumne al centre. En el cas de tenir-ne es farien les modificacions necessàries

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí, perquè treballem molt amb el treball cooperatiu entre iguals

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Necessiten més estímuls auditius, organització (sempre en el mateix lloc les coses).

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

si, fent una planificació del dia de bon matí.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Tenir molt ben plantejada l'activitat, explicació prèvia molt detallada, dur a terme l'activitat resolent tots els dubtes que calguin.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

fent molts treballs en grup

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

No ho se

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Molts mitjans són audiovisuals

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

La primera dificultat seria que no sabia com fer-ho i per tant m'hauria de formar prèviament

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

La continuada, per tal de valorar el seu progrés.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Major

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, per que t'ajuda a saber quins recursos li van més bé a ell.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

dificultats no en trobo, però d'avantatges crec que treballant cooperativament n'hi ha moltíssims.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

si, perquè encara es podria atendre molt més a ell.

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Annex 15. Resposta 14 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No. Caldria ja que no disposem de material específic

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Aquest curs hem portat a terme l'agrupació internivells. Tenim en compte el ternivells

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Afavorir que ell pugui ser el màxim d'autònom amb l'ajuda de materials de suport.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Dificultats de seguir el ritme d'aprenentatge, també de poder-se desplaçar autònomament.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Estímuls auditius i tàctils.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Sí. Es té en compte les seves característiques, i se li dona el suport necessari en la mesura de les nostres possibilitats.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Sí. Es fomenta la inclusió de tot l'alumnat.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Necessiten altres estímuls (audició, tacte) i reconèixer molt bé l'espai per on es mou.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí, molt. Fent una previsió de les activitats que es faran al llarg del dia.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

L'alumne ha de tenir suport i informació complementària. També tenir present la seva situació a l'aula i que disposi de recursos de adequats.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Fomentar el treball cooperatiu i l'ajuda entre iguals

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

Sí. Sempre va bé rebre formacions específiques.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Sí.

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

M'hauria de posar al dia i revisar el temari d'oposicions, ja que no fa molts anys que no tinc alumnes amb aquestes característiques.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Manca de recursos i de formació

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Continuada, per tal de valorar el progrés individual.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Positiu

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí. Sempre és important tenir la seva visió de com es sent.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Hi ha més avantatges que inconvenients: Els seus companys el poden ajudar molt a assolir els diferents aprenentatges. serà una experiència enriquidora per a tothom

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

I tant. El fet de treballar dos mestres a l'aula permet atendre millor a la diversitat. Aquest curs, degut a la pandèmia, hi ha més grups i poques estones disposem de dos mestres en una mateixa aula, però en situació normal es feia de manera habitual

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 16. Resposta 15 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Si, amb l'acompanyament de l'especialista del CREDAV i l'EAP hem anat adaptant les propostes i els espais de l'aula a les necessitats dels alumnes amb discapacitat visual.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Grups heterogenis, som una escola cíclica i per tant a cada aula hi ha nens i nenes d'edats i nivells maduratsius diferents.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Respectar l'ordre del material, facilitar-li un espai al costat de la seva taula per deixar el seu faristol, la lupa... tenir en compte el lloc on seu en relació a la llum i a la pissarra, etc.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

-

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

La llum, la mida de la lletra, la quantitat d'informació visual que hi ha en els documents que presentem, llibres, cartells, etc.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

El treball de tutoria i de grup (assemblees, treball cooperatiu, educació emocional...) es prioritza en tots els nivells.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Si, la metodologia utilitzada (ambients i projectes) permet fer les adaptacions necessàries tant de material com de nivell si és que ho necessita o estimular competències concretes, en definitiva, personalitzar el seu aprenentatge.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Dificultats per accedir a la informació de la mateixa manera que els altres companys, en alguns casos poden presentar dificultats de relació per la manca d'algunes habilitats socials que s'aprenen a partir de l'observació (dels rostres, expressions...). Segurament necessitaran algunes adaptacions en l'àrea d'educació física (jocs de pilota, llançaments-recepcions...).

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Evidentment que si, li aporta informació molt necessària. Pot anticipar-la el mestre en un moment concret o el mestre de suport, però també alguns companys de referència.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Anticipar l'activitat (Què farem, quin és l'objectiu, com ens organitzarem, on hi ha el material..)
L'accés a la informació (com li arriba, format, mida...)
Les eines o materials específics que pugui necessitar (ordinador, lupa, faristol...)
Durant l'activitat assegurar que ha entès i té tot el necessari per a fer l'activitat de forma autònoma.
Després de l'activitat és important donar-li veu, que pugui expressar què ha fet o què ha après, si ha tingut dificultats o ha utilitzat alguna ajuda o estratègia que li ha anat bé.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Cal plantejar activitats prou obertes perquè hi tingui cabuda aquesta col·laboració i participació, preferiblement entre infants de diferents edats. Però també cal assegurar que tots ells tindran un propòsit o una tasca a fer assumible al seu nivell i que no sera un de sol qui realitzarà la tasca.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

Si, sobretot per entendre millor les seves necessitats i adaptar millor les propostes i l'espai.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

Lupes, faristol, llibres en braille, audiollibres, mapes en relleu, ordinador i ampliacions de lletra...

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Si

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

.....

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

La formativa perquè permet anar diagnosticant les ajudes que necessita i anar fent canvis en la programació

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Posant en valor les seves potencialitats i complementant la informació que ell no percep

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Si, ell és qui millor sap el que li funciona (o la família si és un infant petit).

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

La dificultat per gestionar les relacions amb els companys, a l'hora de posar-se d'acord

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Si, facilita que un dels dos mestres pugui fer anticipacions, aclariments..

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 17. Resposta 16 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No ens hi hem trobat, però hauriem d'adaptar el material

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Aquest any tot son grups bombolla

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Poca informació i molta clara o concisa

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Manca de formació del professorat

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Estímuls clars

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Suposu q si

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Si

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Mes atenció individualitzada

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Si, seguint les mateixes pautes i rutines

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Atenció mes individualitzada

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Si

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual? Quin/quins? *

No

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Sí

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Manca de recursos

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Segons el grau

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Reforç especial individual

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Positiu i estimulant

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Si, porque cadascu es diferent

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

No ho veu de la mateixa manera que la resta

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

No en tenim

Annex 18. Resposta 17 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Crec que el principi no perquè no hem tingut cap cas que jo recordi. De totes maneres segur que si
tinguessim algun alumne amb aquestes característiques fariem tot el que calgués per ajudar-lo.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Aquest curs vam prioritzar la reducció de ràtio per aula, per tal de poder donar una millor atenció a cada
infant.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

No m' he trobat en cap cas.
No puc opinar.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

En primer lloc, crec que necessitaria una professional que l' acompanyés en el procés d' adaptació i perquè anés agafant seguretat en el centre.
Seria molt recomanable que sempre tingués un adult al seu costat, però això no sé si és possible.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Principalment estímuls auditius i estímul un ls referents al tacte.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Com he dit anteriorment, no hem tingut cap alumne amb dèficit visual, però sí amb dèficit auditiu i se l' ajuda molt. La mestra tutora i també fa l' acompanyament el CREDA, que està en contacte directe tant smb ls tutora com amb la família.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Segurament que el principi ens hauriem d' adaptar i programar varis aspectes a tenir en compte.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Necessiten conèixer molt bé tots els espais de l' escola per sentir- se més segurs.Un
acompanyament, persona que els hi faci de guia.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la
planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí, és molt important.

S' ha d' explicar prèviament el que farem el dia a dia.

Quin horari es faran les activitats, vom es faran...

Com més informació tingui l' alumne millor perquè es sentirà més segur.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula
per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

L' activitat que plantejem ha de preveure la dificultat i quin tipus d' sctivitat farem, adaptar- la si és
necessari.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin
participar i col·laborar entre si? *

Hem de promocionar les relacions entre ells amb tota naturalitat.

Proposar activitats amb dinàmiques diferents.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat
a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No he rebut formació

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

La mestra d' educació especial i el CREDA.
Tot i que qui té el pes fonamental és la tutora.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

No. El suport psicopedagògic que rep l' escola, entenc que és per socialitzar a tots els alumnes i integrar-los al grup.

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

El principi em trobaria amb moltes dificultats per el meu desconeixement.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

- Sí
 No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

- Sí
 No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

En moltes perquè no em sento preparada a dia d' avui.

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Avaluació continuada i progressiva.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Una interacció auditiva i afectiva.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Hi tant. Ells millor que ningú ens poden dir en quines dificultats es troben al dia a dia.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Crec que són tot avantatges perquè uns poden aprendre dels altres.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Sí perquè ens podriem ajudar uns als altres

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 19. Resposta 18 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

No, el professorat no esta format i penso que ens falten recursos per a poder fer-hi front

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I
concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Per any de naixement

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

No n'he tingut mai cap però penso que miraria de adaptar-los en la mesura del possible la feina per tal que poguessin seguir el ritme dels companys i així sentir-se integrats en el grup

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Treball amb pissarra digital (a vegades està lluny i si un alumne té discapacitat visual pot tenir dificultats per a llegir), elements arquitectònics (com ara escales a les entrades i sortides, graons, patis de pedres)

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Estímuls auditius i manipulatius

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

No hem tingut mai cap alumne amb discapacitat visual en el centre però davant d'altres discapacitats es fa tot el que es pot a les nostres mans (malauradament no sempre és suficient) i es reforça amb l'ajuda d'especialistes externs

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

No, com ja he dit abans penso que és molt important la formació del professorat en aquest aspecte per a poder afavorir correctament aquesta inclusió.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Acompanyament o guia en desplaçaments, ajuda i bé altres eines per a la lectura i escriptura, inseguretat

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Crec que, com tot, depèn de la activitat que es realitzi. Per exemple en el cas que sigui una activitat que requereixi de desplaçament o bé de col·laboració amb companys nous o be mestres si que pot ser interessant anticipar.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Abans hem de intentar preveure totes les dificultats amb les que es pot trobar l'alumne en qüestió per a intentar donar-li les eines, adaptacions, etc. que siguin necessàries.

Durant hem de fer el seguiment de ben aprop i ajudar o proporcionar noves eines en el cas que es necessiti

Després penso que pot ser interessant demanar a l'alumne en qüestió com s'ha sentit, què l'hi ha costat més, etc. Per així tenir-ho en compte en altres activitats

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

Hem de fomentar el treball cooperatiu a l'aula i intentar que tots els alumnes tinguin els seus moments de protagonisme en les diferents àrees, matèries o activitats

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

No n'he rebut

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

No

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Penso que si

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

El material que utilitzem son llibres per la qual cosa es faria dificil el seguiment de la classe ja que no podria llegir les activitats

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

Sí

No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

Manca de formació per assegurar un aprenentatge significatiu i un progrés adaptat a les seves necessitats

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

Aquella avaluació que informi del progrés realitzat i del resultat assolit. Incidint i remarquant aquelles coses que ed poden millorar o que cal treballar mes i aquells aspectes en els que l'alumne té un bon assolimenr

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Positiu, ha d'ajudar a millorar la seva autoestima, motivació i autonomia

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Si, però no tan sols en aquests si no a tots els alumnes ja que ens ajuda a conèixer millor les necessitats, gustos, preferències... I així podrem garantir millor el seu aprenentatge

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

Sí

No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Que els alumnes del grup no sàpiguen gestionar o donar suport al que aquest alumne necessita, pero per altra banda pot ser molt enriquidor per a tots ja que podem veure altres maneres de treballar, altres suports, etc.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

Sí

No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Si ja que sempre dos persones poden arribar més lluny que una, si es treballa en equip i coordinats, és clar.

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios

Annex 20. Resposta 19 a l'enquesta

Quina és la teva edat? *

- Entre 22 i 30
- Entre 31 i 40
- Entre 41 i 50
- Més de 51

Has fet la Menció d'Educació Inclusiva i Atenció a la Diversitat o la carrera d'Educació Especial? *

- Sí
- No

Tens o has tingut algun infant amb discapacitat visual a l'aula? *

- Sí
- No

Has fet alguna formació relacionada amb la discapacitat visual? *

- Sí
- No

Presència

Penses que l'escola on estàs està preparada per a acollir un infant amb discapacitat visual?
Justifica la resposta. *

Sí, però caldrà adaptar alguna de les condicions de l'espai, per exemple, que anés a alguna aula de la planta baixa.

El centre promou formació sobre aspectes vinculats amb l'atenció a la diversitat? I concretament amb els trastorns del Desenvolupament? *

- Sí
- No

Quins criteris utilitza el centre per realitzar les agrupacions de l'alumnat? *

Afinitats, caràcter i característiques de l'alumnat, i en aquest curs també si són germans/es.

Hi ha col·laboració entre el professorat i totes les famílies? *

- Sí
- No

Què faries o fas a la teva aula per fomentar l'autonomia dels infants amb discapacitat visual? *

Minimitzar al màxim les barreres i obstacles a l'aula, procurar que tot estigués molt accessible per ell/a i garantir altres vies d'accés a l'informació, com l'auditiva. I en el cas de l'accés a l'informació per la via visual, facilitar-li l'accés, amb tipografies clares i de mida gran i imatges nítides.

Amb quines dificultats creus que es pot trobar l'alumnat amb discapacitat visual per assegurar la presència al teu centre? *

Penso que al 1r pis l'accés pot ser una dificultat afegida, ja que només hi ha la possibilitat d'arribar-hi amb escales. També, que en els moments d'entrades i sortides hi sol haver molt moviment de persones, i això podria ser una dificultat afegida.

Quins estímuls de l'entorn creus que s'han de tenir presents per tal que els infants amb discapacitat visual puguin percebre la informació d'una manera òptima? *

Penso que depenent del grau de discapacitat visual, és interessant que hi hagi la informació amb el sistema d'escriptura Braille. I a la vegada, garantir que els cartells dels passadissos i aules siguin amb tipografia de mida gran, clara i nítida. També, procurar que tan les aules com els passadissos siguin espaiosos, i mantenir un ordre i continuïtat en la distribució dels objectes.

S'ajuda a l'alumnat amb diversitat funcional, p. ex i si és el cas, a l'alumnat amb discapacitat visual a integrar-se al centre? I a l'aula? Com? *

Sí, reduint al màxim possible les barreres que puguin dificultar la comunicació amb les altres persones. En primer lloc, recollir informació al màxim detallada possible de les dificultats de l'infant per després poder trobar els suports per ajudar-lo en el que necessiti. Per exemple, en el cas d'un infant amb discapacitat auditiva, utilitzar una emissora per facilitar la comunicació amb els altres infants quan fa treballs de grup o bé, donar-li l'oportunitat de poder treballar amb el seu grup a un espai fora de l'aula onhi ha menys xivarri.

Participació

Tal i com està organitzat el teu centre, creus que afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, inclòs la de l'alumnat amb discapacitat visual? Justifica la teva resposta. *

Penso que en el cas d'una part de l'escola hi ha barreres arquitectòniques que hi dificultarien l'accés. Tot i així, penso que des de l'equip docent es buscaria la manera de reduir les barreres d'aprenentatge i fomentar la inclusió.

Quines necessitats creus que presenten els infants amb discapacitat visual? *

Penso que necessiten més temps d'adaptació, de familiaritzar-se amb l'espai i per establir vincles amb les altres persones.

Creus que és important per als infants amb discapacitat visual anticipar les activitats i la planificació? Com creus que s'hauria de fer? *

Sí que penso que és important. També penso que és important mantenir unes rutines diàries d'activitats en un mateix espai, ja que això ajudaria a l'infant a guanyar confiança i seguretat en el seu dia a dia.

Quins aspectes creus que cal tenir en compte en el desenvolupament d'una activitat a l'aula per als alumnes amb discapacitat visual (abans, durant, després)? *

Anticipar l'activitat, explicar detalladament on es durà a terme l'activitat i en el cas que sigui un espai nou per l'alumne, si és possible poder-hi anar prèviament. Durant: Que rebi el suport d'una altra persona per fer-la, ja sigui mestra, vetllador/a o un company/a. I després preguntar-li com s'hi ha sentit i fer valoració de si cal millorar algun aspecte.

Com creus que s'ha de gestionar la interacció entre infants a l'aula per tal que puguin participar i col·laborar entre si? *

En primer lloc penso que és molt important crear un ambient de respecte i ajuda mútua. Després, penso que també és interessant fer una explicació de quines necessitats té l'alumne i explicar de quina manera el poden ajudar. I normalitzar les ajudes entre ells i elles.

Si has rebut activitats de formació vinculades a la diversitat funcional, aquestes t'han ajudat a atendre l'alumnat a l'aula? Justifica la teva resposta. *

Sí, m'han ajudat a conèixer millor la situació de l'alumne i trobar recursos per poder afavorir l'inclusió i atendre les seves necessitats. També, a part de la formació penso que la pràctica del dia a dia ens ajuda molt per aprendre.

Coneixes algun tipus de suport o recurs per a l'alumnat amb discapacitat visual?
Quin/quins? *

Conec el CREDV.

El suport psicopedagògic que rep l'alumnat amb diversitat funcional (p.ex discapacitat visual) s'utilitza per a reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació? *

Jo entenc que sí, que aquest ha de ser l'objectiu de l'assessorament que es faci.

En quines dificultats et podries trobar actualment per tal d'assegurar la participació de l'alumnat amb discapacitat visual? *

Ara mateix, penso que hauríem de modificar varis aspectes del dia a dia per tal que no se sentís exclòs/a i pogués participar amb el màxim d'autonomia possible. Per exemple, al pati, les seccions de cada grup bombolla estan marcades amb una cinta al terra i de manera que es percep visualment. Això seria una dificultat per l'infant.

Progrés

La programació està pensada perquè tot l'alumnat aprengui? *

Sí

No

Les classes promouen el progrés de tot l'alumnat? *

- Sí
- No

Amb quines dificultats et podries trobar actualment per assegurar el progrés de l'alumnat amb discapacitat visual si fos el cas? *

En primer lloc, penso que una dificultat que em trobaria seria la desconeixença, però de seguida em posaria les piles per trobar estratègies i recursos de mà de persones que ja l'hagin atès anteriorment o més expertes amb el tema. També, en el cas que l'infant necessités accedir a l'informació mitjançant Braille, em seria més difícil ja que no en tinc coneixença. Seria un repte!

Quin tipus d'avaluació creus que és més adequada? Per què? *

La combinació entre la formativa i formadora.

Com creus que ha de ser el feedback que es dona als infants amb discapacitat visual? *

Penso que ha de ser proper, que l'infant sigui coneixedor dels objectius que es volen assolir per tal que s'hi pugui esforçar per aconseguir-los.

Penses que és important demanar opinió als infants amb discapacitat visual sobre quins suports l'ajuden més? Per què? *

Sí, penso que és fonamental. Per saber si els suports utilitzats li serveixen d'ajuda per avançar i en elcas contrari poder fer els canvis necessaris per ajustar-ho millor a les seves necessitats.

L'alumnat de la teva aula aprèn cooperativament? *

- Sí
- No

Quines dificultats creus que pot presentar l'alumnat amb discapacitat visual per aprendre de forma cooperativa? I quins avantatges? *

Com a dificultats, en primer lloc la relació i interacció amb altres infants pot ser més difícil. Podria ser que l'infant amb discapacitat visual agrais poder comptar amb l'ajuda reiterada d'uns mateixos companys, aquells qui coneix millor i amb qui hi té més confiança. Com a avantatges, guanyar estratègies per relacionar-se amb altres companys i poder-se ajudar mútuament.

En el teu centre s'utilitza la docència compartida? *

- Sí
- No

En el cas de tenir alumnat amb discapacitat visual, creus que la docència compartida podria ser un suport per al seu progrés? Per què? *

Penso que sí, que seria molt interessant poder comptar amb la docència compartida per poder arribar millor a les necessitats d'aquest infant, acompanyar-lo bé.

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

Google Formularios